

БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ НА МЕТАЛУРГИЧНАТА ИНДУСТРИЯ

МЕТАЛУРГИЯТА В БЪЛГАРИЯ

ПРЕЗ 2013 ГОДИНА

СОФИЯ, 2014 год.

СЪДЪРЖАНИЕ

РАЗДЕЛ ПЪРВИ	6
ИКОНОМИКАТА ПРЕЗ 2013 ГОДИНА	6
1. ОБЩИ ПОКАЗАТЕЛИ.....	6
1.1. НАСЕЛЕНИЕ, ПАЗАР НА ТРУДА, РАБОТНА ЗАПЛАТА	6
1.2. ПРОИЗВОДИТЕЛНОСТ, БВП, ЕНЕРГОПОТРЕБЛЕНИЕ	10
1.3. ВЪНШНОТЪРГОВСКИ ОБМЕН, ВНОС И ИЗНОС НА СТОКИ	15
РАЗДЕЛ ВТОРИ.....	18
ЧЕРНАТА МЕТАЛУРГИЯ В БЪЛГАРИЯ	18
2.1. ПРОИЗВОДСТВО НА ЧЕРНИ МЕТАЛИ И ПРОКАТ ОТ ТЯХ.....	18
2.1.1. ПРОИЗВОДСТВО НА СУРОВА СТОМАНА.....	18
2.1.2. ПРОИЗВОДСТВО НА ВАЛЦУВАНИ ЧЕРНИ МЕТАЛИ И ИЗДЕЛИЯ ОТ ТЯХ	19
2.2. ТЪРГОВСКИ ОБМЕН И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ВЧМ И ИЗДЕЛИЯ.....	25
2.2.1. ВНОС НА СКРАП, ВЧМ И НА ИЗДЕЛИЯ ОТ ТЯХ	25
2.2.2. ИЗНОС НА СКРАП, ВЧМ И НА ИЗДЕЛИЯ ОТ ТЯХ	29
2.2.3. ВЪНШНОТЪРГОВСКИ ОБОРОТ НА ВАЛЦУВАНИ ЧЕРНИ МЕТАЛИ И ИЗДЕЛИЯ ОТ ТЯХ	35
2.2.4. РЕАЛИЗАЦИЯ НА ВЧМ И НА ИЗДЕЛИЯ ОТ ТЯХ В СТРАНАТА	36
2.2.5. РЕАЛНО ВЪТРЕШНО ПОТРЕБЛЕНИЕ НА СТОМАНЕНИ ПРОДУКТИ.....	38
2.3. ПРОИЗВОДСТВО И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ОГНЕУПОРНИ И ДРУГИ МАТЕРИАЛИ.....	40
РАЗДЕЛ ТРЕТИ	43
ЦВЕТНАТА МЕТАЛУРГИЯ В БЪЛГАРИЯ.....	43
3.1. ПРОИЗВОДСТВО НА ЦВЕТНИ МЕТАЛИ.....	43
3.1.1. ПРОИЗВОДСТВО НА АНОДНА И ЕЛЕКТРОЛИТНА МЕД.....	43
3.1.2. ПРОИЗВОДСТВО НА ОЛОВО	45
3.1.3. ПРОИЗВОДСТВО НА ЦИНК.....	47
3.1.4. ПРОИЗВОДСТВО НА БЛАГОРОДНИ И СЪПЪТСТВАЩИ МЕТАЛИ, СПЛАВИ И ХИМИЧЕСКИ ПРОДУКТИ.....	48
3.1.5.ПРОИЗВОДСТВО НА ПРОКАТ ОТ ЦВЕТНИ МЕТАЛИ И СПЛАВИ.....	50
3.1.6.ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА ОТПАДЪЦИ ОТ ЦВЕТНИ МЕТАЛИ.....	54
3.2. ТЪРГОВСКИ ОБМЕН И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ЦВЕТНИ МЕТАЛИ И СПЛАВИ	55
3.2.1. ВНОС НА ЦВЕТНИ МЕТАЛИ И НА ИЗДЕЛИЯ ОТ ТЯХ	55
3.2.2. ИЗНОС НА ЦВЕТНИ МЕТАЛИ И НА ИЗДЕЛИЯ ОТ ТЯХ	56
3.2.3. ВЪНШНОТЪРГОВСКИ ОБОРОТ НА ЦВЕТНИ МЕТАЛИ	58
3.2.4. РЕАЛИЗАЦИЯ НА ЦВЕТНИ МЕТАЛИ И ПРОКАТ	59
3.2.5. РЕАЛНО ВЪТРЕШНО ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ЦВЕТНИ МЕТАЛИ И СПЛАВИ.....	62
ЧЛЕНОВЕ И РЪКОВОДСТВО НА БАМИ.....	65

В ГОДИШНИКА СА ВЪЗПРИЕТИ СЛЕДНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ:

<i>БАМИ</i>	-	<i>Българска асоциация на металургичната индустрия</i>
<i>БВП</i>	-	<i>Брутен вътрешен продукт</i>
<i>БДС</i>	-	<i>Брутна добавена стойност</i>
<i>БКТД</i>	-	<i>Браншов колективен трудов договор</i>
<i>ВЧМ</i>	-	<i>Валцувани черни метали (прокат)</i>
<i>ГВ</i>	-	<i>Горещовалцуван (прокат)</i>
<i>ЕСТЕ</i>	-	<i>Европейската схема за търговия с емисии</i>
<i>ЗГП</i>	-	<i>Завод за горещо поцинковане</i>
<i>КЦМ</i>	-	<i>Комбинат за цветни метали</i>
<i>МОД</i>	-	<i>Минимален осигурителен доход</i>
<i>НАП</i>	-	<i>Национална агенция за приходи</i>
<i>НОИ</i>	-	<i>Национален осигурителен институт</i>
<i>ОНД</i>	-	<i>Организация на независимите държави (бивши СССР)</i>
<i>ППС</i>	-	<i>Паритет на покупателна способност</i>
<i>СВ</i>	-	<i>Студеновалцуван (прокат)</i>
<i>СПС</i>	-	<i>Стандарти на покупателна способност</i>
<i>СОД</i>	-	<i>Среден осигурителен доход</i>
<i>ТЦМ</i>	-	<i>Тежки цветни метали (прокат от мед и месинг)</i>
<i>ЦИЕ</i>	-	<i>Централна и Източна Европа</i>

*Уважаеми колеги,
Уважаеми дами и господа,*

Българската асоциация на металургичната индустрия /БАМИ/, в качеството си на национално представителна работодателска организация на фирмите от металургичния сектор и съпътстващите дейности, повече от 20 години отстоява интересите на своите членове, както на национално, така и на европейско ниво.

И през 2013 год. металургичната индустрия в България запази водещата си роля в икономиката на страната. Нейната продукция вече години наред представлява около 12 % от общото промишлено производство и над 16% от произведената продукция в преработващата промишленост. Значителен е приносът на металургичния сектор във външнотърговския оборот, като стойността на изнесените металургични продукти надхвърля 6 млрд. лева, формира се положително салдо от над 3 млрд. лева.

През изминалата година българската индустрия, включително и металургията, беше поставена пред все по-големи предизвикателства, породени от нестабилната политическа обстановка в страната, продължаващата икономическа криза, довела до свито потребление; повишените цени на енергоносителите, промени в Европейската схема за търговия с емисии (ЕСТЕ), нарастваща конкуренция на световните и регионални пазари и т.н.

В тази среда БАМИ продължи активно да работи във всички сфери, засягащи интересите на нейните членове – икономическа, търговска, екологична, социална, енергетика и промени в климата. Продължи сътрудничеството с висшите учебни заведения - асоциирани членове на Асоциацията, които подготвят кадри за металургичната индустрия и през настоящата година то намери ново развитие.

Традиционно е доброто партньорство с браншовите синдикати, проведоха се редица съвместни инициативи, подписа се нов БКТД и Споразумение за МОД.

В синхрон с решенията на Европейската комисия за реиндустриализация и ръст в промишленото производство на ЕС, българските държавни власти също заявиха намерения за възраждане на икономиката, за развитие на националното производство и разкриване на нови работни места. Тези намерения не намериха реален израз в мерки и действия за постигане на тези цели. Затова и постигнатия растеж от 100.03 % е минимален, България е на последно място по произведен БВП на един човек от населението на страната.

Наложителната промяна в тази негативна класация минава през нова икономическа, индустриална и социална политика. Сега, в условия на предстоящите национални избори за ново управление на страната, БАМИ ще активира разговори с основните политически сили и ще настоява в техните програми да бъдат заложили необходимите на българската индустрия политики. Постигането на заложените в Устава цели са приоритет в работа на Асоциацията и с всички законови средства ще се стремим да отстояваме интересите на нашите членове и на българските производители.

Годишното издание „Металургията в България” допълва изброените дейности на БАМИ. В него е включена информация за развитието на сектора – производство и реализация на основните черни и цветни метали, внос и износ на тези продукти, външнотърговски оборот и баланс за съответната година. Целта на Годишника е широк кръг специалисти в България, а чрез английската версия и в чужбина, да се запознаят с постиженията на бранша през 2013 год., както и с представените в първата част на изданието основни макроикономически показатели за страната.

От името на Управителния Съвет и на екипа, работил по съставянето на Годишника благодаря на всички фирми-членове на БАМИ, които предоставиха данни за производството и реализацията на своята продукция, както и друга информация, свързана с направените инвестиции и техните бъдещи инвестиционни планове. Бих искал да благодаря и на външните наши партньори и най-вече на Министерството на икономиката и енергетиката, които за пореден път ни оказаха съдействие за набиране на важни данни на национално ниво, необходими за съставянето на **„Металургията в България през 2013 год.”**

Нека си пожелаем през настоящата 2014 год. показателите в нашия бранш да бъдат по-добри от предходната, да има стабилно държавно управление и промяна в индустриалната политика на страната, с цел постигане на устойчив растеж и по-висок жизнен стандарт.

С уважение,

АНТОН ПЕТРОВ
Председател на УС

РАЗДЕЛ ПЪРВИ

ИКОНОМИКАТА ПРЕЗ 2013 ГОДИНА (КРАТЪК ПРЕГЛЕД – БЪЛГАРИЯ, ЕС)

1. ОБЩИ ПОКАЗАТЕЛИ

1.1. НАСЕЛЕНИЕ, ПАЗАР НА ТРУДА, РАБОТНА ЗАПЛАТА

Демографската политика и промените във възрастовата структура на населението е важен индикатор за общото състояние на една страна, включително и за нейното икономическо развитие.

В тази насока тенденцията в България е тревожна, като населението и през 2013 год. продължи да намалява, достигайки **7 245. 6 хил. души** или **37 767 по-малко** спрямо предходната 2012 год. Само за последните пет години населението в страната намалява с повече от 318 хиляди.

През изминалата годината страната отчита отрицателен естествен прираст от **- 5.2** на хиляда души, в т.ч. за градовете от **- 2.8** на хиляда, а в селата е три пъти по-висок **- 11.8** на хиляда. **България години наред има най-висок отрицателен естествен прираст от всички страни-членки на ЕС(27).**

По други показатели за населението на страната, спрямо средните стойности за Европа, също сме на едно от най-ниските нива. **Продължителността на живота в ЕС(28) при мъжете е 77.5 години**, а при жените – **83.1 години** и тя се е увеличила за последните 10 години с около 3 години. **За България стойностите са 70.9 години за мъжете и 77.9 години за жените** и са се увеличили за същия период с 2.4 години. В Европа най-дълга е продължителността в Исландия, където тя е средно 81.6 години за мъжете и 84.3 за жените, следва Швеция – съответно при мъжете 80.6 години и при жените 83.6 години. Данните показват, че новоприетите страни-членки имат по-ниска продължителност на живот от тази на западна и южна Европа, средно с около 5-6 години. Около и над средната за Европа продължителност (нива над 80 години) има в Холандия, Люксембург, Швеция, но също и в Италия, Испания, Кипър.

Друг показател, свързан със стандарта на живот и демографската картина за страните-членки е Коефициента на раждаемост. Средният за ЕС(28) е 10.4 и запазва тази стойност от 2001 година до сега. За България той е 9.5 и е по-близко до ниските нива. Най-висока е раждаемостта в Исландия – 14.1 и най-ниска в Германия – 8.5.

Структурата на населението през последните четири години е показана в таблица 1.1.

Таблица 1.1

Население по пол и местоживеење, хил. души

Групи население:	2010 г.		2011 г.		2012 г.		2013 г.	
	Хил. души	%	Хил. души	%	Хил. души	%	Хил. души	%
В градовете	5 375.1	71.6	5 324.9	72.7	5 306.2	72.9	5 291.6	73.0
В селата	2 129.7	28.4	2 002.3	27.3	1 975.8	27.1	1 954.0	27.0
Мъже	3 629.8		3 566.8		3 543.6		3 524.9	
Жени	3 875.0		3 760.4		3 738.4		3 720.7	
Общо:	7 504.8	100.0	7 327.2	100.0	7 282.0	100.0	7 245.6	100.0

Източник: Статистически данни на НСИ, 2013 год.

От таблицата е видно, че през всички посочени години относителният дял на населението в селата намалява, а в градовете расте. Причина е не само миграцията на младите хора от селата, но и влошеното качество на медицинско обслужване и по-висока смъртност при застаряващото селско население. Въпреки растящата безработица в страната, включително и в градовете, както и наличието на собствени земи за обработване, обратна миграция не се наблюдава.

В съответствие с демографската характеристика се променя и пазара на труда. Данни за средногодишния **брой на наетите лица** по трудово и служебно правоотношение, за доходите на работещите и някои социални параметри за 2013 год. са представени в таблица 1.2.

Сравняването на данните за заетите лица през 2013 год., с тези през предходните години водят до следните изводи:

- **броят на наетите лица** бележи постоянен спад, който през 2010 год., спрямо предходната е най-голям (над 500 хил. души), през следващата 2011 год. се запазва на същото ниво, като отново спада през 2012 год. с 24 хил. души и през 2013 год. – с още 44 хил. души. Съответно броя на регистрираните безработни лица постоянно расте – за посочения четиригодишен период от 351 хил. достига 436 хил. души.

- средногодишното **ниво на безработица /данни на НСИ/ за последната годна е 12.9 %, при 12.3 %** през 2012 год. или ръст от 0.6 %, а спрямо нивото от 2009 год. е почти два пъти по-висока.

По данни на **ЕВРОСТАТ** средната регистрирана към м.12.2013 год. **безработица за ЕС(28) е 10.5 %, в България тя е 13.1 %** или с 2.6 % по-висока. Нашата страна отчита най-висока безработица от всички други нови страни - членки от региона на Централна и Източна Европа (ЦИЕ). В края на миналата година безработните в Чехия са 6.7 %, в Унгария – 6.9 %, в Румъния – 7.2 %.

От всички страни-членки през 2013 год. най-ниска е безработицата в Австрия – 5.0 % и Германия – 5.2 %.

Таблица 1.2

Средногодишен брой на наети лица, ниво на безработица, инфлация

Показатели	2010 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г.
Средногодишен брой на наетите лица (национални сметки), хил. души	2 242.6	2 242.8	2 218.7	2 174.8
Средногодишен брой регистрирани безработни, хил.	350.9	372.3	410.3	439,3
Средногодишно ниво на безработицата (НСИ), %	10.2	11.2	12.3	12,9
Инфлация	2.4	4.2	3.0	-2,0
Средна месечна работна заплата на наети по трудово и служебно правоотношение за страната, лева	648	686	731	807
- обществен сектор	748	761	791	839
- частен сектор	614	660	710	796
- в т.ч. преработваща промишленост	550	582	618	668
Средна месечна заплата, в дейност:				
- „Производство на основни метали, без леене на метали”	1 029	1 165	1 281	1 385

Източник: НОИ и НСИ, Отчет по НКИД, 2013 г.

Показателите от таблицата показват трайно четиригодишно влошаване на пазара на труда в България и все още няма индикации за растеж и по-висока заетост. Поради липса на национална индустриална политика за защита и стимулиране на българската промишленост, все още не може да се преодолее негативното влияние от световната и европейска криза върху българската икономика. Няма реализирани мерки от страна на държавата за увеличаване на вътрешното потребление на стоки и услуги, за намаляване на нерегламентирания внос на стоки със схеми за ДДС-измами, за отстраняване на нарушенията и нелоялна конкуренция на вътрешните пазари, за стимулиране на износа на трети пазари и др.

Демографските показатели и пазара на труда показват, че през 2013 г. кризата се е задълбочила, няма регистрирани данни и фактори за позитивна промяна.

Въпреки влошеното състояние на икономиката, за същия период се отчита ръст в доходите на работещите по трудово и служебно правоотношение, месечната заплата се увеличава със 76 лева, ръст от 110.4 %. През 2013 год. в общественния сектор са работили 25.8 % от наетите лица (560.6 хил.души), те имат по-висока средна заплата от тези в частния сектор (+ 43 лева).

Прави впечатление разликата в заплащането на наетите лица при различните форми на собственост и управление на активите. Особено голяма разлика в полза на обществения сектор, спрямо частния има в годишната заплата през 2013 год. при следните дейности:

- селско, горско стопанство – 10 200 лева / 7 608 лева (134 %);
- добивна промишленост – 20 284 лева / 12 859 лева (158 %);
- енергетика – 22 048 лева / 15 358 лева (144 %).

Характерно за всички тези дейности е използването на национални природни ресурси като суровини в производството, за което се заплаща определена от държавата концесионна такса.

Въпреки по-високото заплащане в обществения сектор, остава като положителна тенденция в частния сектор през последните години да се отчита изпреварващ годишен ръст на работната заплата, спрямо този на обществения. За 2013 год. има 106 % ръст в обществения сектор, 112 % е в частния, а само в преработващата промишленост – 108 %.

Средната работна заплата и средният осигурителен доход на работещите в производството на метали и прокат от тях е едно от най-високите в страната.

При средна месечна заплата от 668 лева за преработващата промишленост, в металургичния сектор тя е 1385 лева или два пъти по-висока.

По данни на НОИ от началото на 2014 год. в металургията е отчетен среден месечен осигурителен доход (СОД) от **1 347 лева**, като в индустрията по-висок размер от този има в дейности, свързани с производство и разпределение на енергийни ресурси, като: добива на въглища – 1 385 лева; производство на рафинирани нефтопродукти – 1 979 лева; производство, пренос и разпределение на ел.енергия – 1 495 лева; разпределение на газообразни горива – 1 523 лева, както и в дейностите с опасни отпадъци (1 508 лева).

В преработващата промишленост само при производството на рафинирани нефтопродукти е отчетен по-висок СОД за 2014 год., от този в металургията.

Икономическите дейности, които отчитат най-високите средни заплати са с голям държавен дял и/или имат монополно положение в българската икономика и не работят в реална конкурентна среда.

Социалните въпроси са важна част от политиките на фирмите в бранша, те са основен елемент от осъществяваното партньорство с браншовите синдикални структури. Размерът на минималния осигурителен доход (МОД) по групи професии всяка година се договаря с тях и се подписва споразумение.

1.2. ПРОИЗВОДИТЕЛНОСТ, БВП, ЕНЕРГОПОТРЕБЛЕНИЕ

След 2009 год., в пика на световната икономическа криза у нас беше отчетен спад от 472 млн. лева в БВП спрямо 2008 год. През следващите години се отчита ръст в обема на Брутният вътрешен продукт /БВП/ и в Брутната добавена стойност /БДС/, като за 2013 год. растежа е минимален.

В таблица 1.3 са посочени данните за последните четири години.

Таблица 1.3

БВП и БДС по сектори и групировки, млн. лева

Показатели:	2010 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г.
БДС-текущи цени, мил.лева, в т.ч.	60 646	65 174	67 077	67 078
- селско и горско стопанство	3 190	3 637	3 647	3 318
- добивна и преработваща пром., енергетика, ВиК (B-E)	14 044	15 979	16 753	16 897
- строителство(F)	4 904	4 210	4 118	3 754
- търговия, хранене, транспорт и съобщения (G-J)	14 303	16 440	17 786	16 706
- финанси, застраховки, недвижимо имущество и други бизнес услуги(K,L,M,N)	14 317	14 899	14 782	15 118
- държавно управление, образов., здравеопазване (O-Q), други	9 888	9 667	9 991	11 287
- корективи /данъци/	9 829	10 134	11 012	11 037
Брутен вътрешен продукт /БВП/, млн.лева	70 474	75 308	78 089	78 115

Източник: НСИ

По предварителните данни на НСИ през 2013 год. е създаден БВП за 78 115 млн.лева, при 78 089 млн.лева за 2012 год, съответно **минимален растеж от 25 млн.лева или 100,03 %**. За ЕС(28) е отчетен ръст от **100.85 %**.

Промишленото производство, което включва добивната и преработващата промишленост, производството и разпределението на енергия, както и ВиК-услуги и управление на отпадъците, формира най-голяма стойност в БВП – **21.6 %**, с ръст спрямо 2012 год. от 100.8 %.

Другите важни сектори, които създават добавена стойност, като селското стопанство, строителството, както и търговията заедно с транспорт и далекосъобщения отчитат спад спрямо предходната година (почти 10 %). В сектор „Търговия, ремонт на автомобили, транспорт, туризъм” обема намалява с 1 054 млн.лева, в „Строителство” – с 364 млн.лева, „Селско, горско и рибно стопанство” – с 329 млн.лева.

Увеличение има в непроизводствените сектори, в т.ч. финансови дейности с 300 млн.лева, ръст 2.3 % и държавно управление - с 1 248 млн.лева, ръст 13 %.

Основните показатели на икономическите дейности, които формират българската **промишленост** (сектори В, С, Д и Е по КИД 2008), съгласно последните публикувани от НСИ данни за период от четири последователни години са показани в таблица 1.4 и фиг. 1.1.

Таблица 1.4

КИД 2008 / ПОКАЗАТЕЛИ	2009	2010	2011	2012
Добивна промишленост/Сектор В/				
-произведена продукция, млн.лева.	1 925	2 286	2 802	2 970
- добавена стойност, млн.лева	905	1 206	1 585	1 660
- заети лица, брой	26 586	24 955	25 065	25 030
- добавена стойност на един зает, хил.лева	34.0	48.3	63.2	66.3
Преработваща промишленост/Сектор С/				
- произведена продукция,млн.лева.	37 209	41 484	48 965	49 886
- добавена стойност, млн.лева	7 595	8 065	9 079	9 149
- заети лица, брой	577 450	536 771	536 869	525 257
- добавена стойност на един зает, хил.лева	13.2	15.0	16.9	17.4
24. Производство на основни метали				
- произведена продукция, млн.лева	4 788	6 331	8 342	7 390
- добавена стойност на един зает,хил.лева	н.д.	44.5	96.0	71.6
Енергетика /Сектор Д/				
-произведена продукция,млн.лева.	6 989	7 094	8 533	9 646
- добавена стойност, млн.лева	2 345	2 616	2 863	2 960
- заети лица, брой	35 607	34 191	33 052	33 243
- добавена стойност на един зает, хил.лева	65.9	76.5	86.6	87.9
Доставка води, канализ.услуги, управление на отпадъци /Сектор Е/				
-произведена продукция, мил.лева	1 199	1 390	1 359	1374
- добавена стойност, млн.лева	533	628	665	666
- заети лица, брой	32 088	33 972	34 605	34 219
- добавена стойност на един зает,хил.лева	16.6	18.5	19.2	19.5

Източник: НСИ

Произведената от **металургичните предприятия** продукция има **около 15 % относителен дял в общата продукция на преработващата промишленост и създава 3-4 пъти по-висока добавена стойност на един зает**, спрямо средната стойност в индустрията.

От данните в таблицата се констатира съществена разлика в показателите за средна добавена стойност на едно заето лице в преработващата промишленост, спрямо други два сектора – добивна промишленост и енергетика. Обективен анализ на причините за тези различия води до извода, че това не се дължи на производство на нови продукти с по-висока степен на преработка, респективно на ръст в добавената стойност, а на факта, че тези два сектора работят при специфични условия, като:

- основните суровини не се закупуват, добиват се на концесия (руди, въглища)
- в енергетиката цените се определят на разходен, а не на пазарен принцип
- част от електроенергията се изкупува на високи преференциални цени
- продажбите за вътрешния пазар имат монополно положение на този пазар

Фигура 1.1

Дял на БДС по промишлени сектори, 2012 г.

По данни на EUROSTAT, публикувани през м.юни 2014 год., произведеният през 2013 год. Брутен вътрешен продукт в България е 39 940 млн.евро, съответно 5 500 евро на човек от населението и това е най-ниската стойност в Европейския Съюз.

За ЕС(28) средната стойност за един човек е 25 700 евро или 4,7 пъти по-висока. Ако сравняваме по този показател икономическото развитие на Централна и Източна Европа (ЦИЕ), то България значително изостава от всички страни. Най-висока е в Словения -17 110 евро, следва Чехия с 14 200 евро и Естония(13 800 евро). Всички страни от региона, без България и Румъния, отчитат над 10 000 евро произведен БВП на човек от населението. В

Румъния през 2013 год. има ръст от над 8 % , стойността БВП на човек вече е 7 000 евро, с около 1500 евро е по-висока от тази в България.

В ЕС-28 най-висок БВП на човек има Люксембург – 83 400 евро, следват Дания с 44 400 евро и Швеция – 43 800 евро. Над 35 000 евро отчитат в Австрия, Ирландия, Швеция.

По предварителни данни за 2013 год. в големите икономики произведения БВП на човек от населението е: в Германия 33 300 евро, Франция – 31 300 евро, Англия – 29 600 евро.

Определянето на Брутен вътрешен продукт (БВП) на човек от населението и по **Паритет на покупателна способност (ППС)** не променя картината и България остава на последно място от всички страни-членки.

За 2012 год. по ППС данните на ЕВРОСТАТ са за България – 12 100 евро, Румъния – 13 500 евро, Полша – 17 000 евро, Чехия – 20 700 евро, Гърция – 19 500 евро, Словакия – 19 400 евро, при средно за ЕС(28) - 25 700 евро.

От всички страни-членки, **само в България стойностите на БВП и по ППС са под 50 % от средното европейско ниво (за 2012 год. е 47,5 %)**. Това е индикация, че българската икономика е с най-ниска производителност и конкурентоспособност в рамките на Европейския Съюз.

Високият енергиен интензитет на металургичните технологии прави производителите силно чувствителни към сигурността на доставките и към цените на енергоносителите. Затова и важен приоритет в изпълнението на инвестиционните проекти и избор на нови технологии е същите да бъдат енергоефективни, т.е. енергоспестяващи. В резултат на това през последните години се отчита намален разход на основни енергийни ресурси – природен газ и електроенергия на единица произведена продукция.

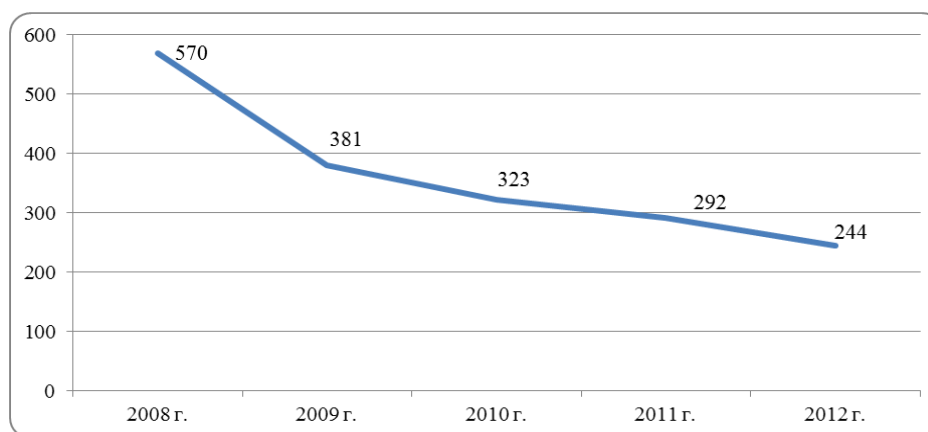
В последния енергиен баланс на НСИ за **2012 год. общото крайно енергийно потребление в страната е 9 558 хил.тона нефтен еквивалент**, увеличено е с 508 хил.тона спрямо 2011 год. (9 050 хил.т.н.е.) или ръст от 5,6 %. Но за последните 5 години (2008 год. – 2012 год.) общото потребление намалява с 1 179 хил.т.н.е., представляващо повече от 10 %. Това намаление е основно от индустрията, която от 3 451 хил.тона н.е. през 2008 год., в 2012 год. потреблението е 2 577 хил.т.н.е. или минус 874 хил. тона н.е.

По данни на НСИ за крайно енергийно потребление по сектори, от 2007 год. до сега енергийното потребление в домакинствата бележи ежегоден ръст от 5-6 %. Съществуващата ценова политика в енергетиката на **кръстосано субсидиране на битовото потребление от бизнеса**, както и ниския жизнен стандарт на голяма част от населението не води до добри резултати и не стимулира енергийната ефективност в бита.

Общото енергийно потребление в металургията от 570 хил.т.н.е. през 2008 год. намалява на 244 хил.т.н.е. през 2012 год., т.е. 2.3 пъти. **Затова и**

делът на сектора в индустриалното потребление също намалява два пъти – от около 20 % на почти 10 %. Това се дължи както на спрени енергийно неефективни металургични мощности („Кремиковци” и „ОЦК”), така също и на направените от производителите инвестиции в нови високоефективни и енергоспестяващи технологии и съоръжения.

Фигура 1.2

Енергийно потребление в металургията, хил. т. н. е.

След 2010 год. крайното енергийното потребление в цветната металургия е по-високо от това в черната металургия, за 2012 год. то е съответно 133 хил.т.н.е. и 111 хил.т.н.е. (съотношение 55% : 45 %). И в двата сектора потреблението на електроенергия има преобладаващ 55 %-ов дял от всички останали енергоносители - природния газ и други горива.

Съгласно националния енергиен баланс на НСИ през 2012 год. потреблението на електроенергия в металургията представлява 20 % от общото индустриално потребление, а на природен газ – 10 %. Тази промишленост се представлява от най-големите енергийни консуматори в страната, с превес на черната металургия в потреблението на природен газ, а на цветната – при електроенергията.

От националните енергийни баланси за последните пет години се констатира, че потреблението на енергийни ресурси в индустрията намалява, при ръст на произведената продукция и БВП. Това е индикатор за **намаляване на енергийния интензитет на българската индустрия**, но спрямо средното европейско ниво тази стойност е по-голяма. Обяснението е в специфичната структура на българската икономика и високият относителен дял на енергоинтензивните индустрии в общото промишлено производство. Затова достигането на средния за ЕС показател за енергиен интензитет не е цел, която трябва страната да следва.

Важно е да продължи развитието на доказалите своята конкурентоспособност производства, включително и металургията, независимо от тяхната енергийна характеристика. Българската индустрия да следва своята специфична характеристика и да остане фактор във важни базови производства за цялата европейска индустрия, в т.ч. и на метали.

Енергийният интензитет на българската икономика може да се подобрява чрез паралелно развитие на сектори с ниско енергийно потребление, както и чрез намаляване на загубите и подобряване на енергийната ефективност в сектор „енергетика”, в транспорта и бита.

1.3. ВЪНШНОТЪРГОВСКИ ОБМЕН, ВНОС И ИЗНОС НА СТОКИ

Вътрешният пазар на металургични продукти е ограничен и развитието на сектора е свързано с конкурентоспособността и износа на произведените стоки. Данните за износа и вноса от България по сектори на Стандартната външнотърговска класификация показват следните устойчиви тенденции:

- Най-голям дял в общия износ (**обем от 10 млрд.лева**) и с **положително търговско салдо от около 2 млрд. лева** са „Артикули, класифицирани главно според вида на материала”. Тук влизат основно продуктите на **черната и на цветната металургия** и някои други стоки, като цимент, изделия от каучук, текстил, хартия.

По стойност преобладаваща позиция имат **цветните метали, които имат висок относителен дял не само в структурата на българската индустрия, но и в производството на ЕС.**

Следващи по значимост сектори в износа (**с 5,5 - 6,5 млрд.лева**) са:

- „Минерални горива, масла и подобни продукти”
- „Машини, оборудване и превозни средства”

Но и в двата сектора отрицателното салдо в над 5 милиарда лева. Това са основните позиции от търговската класификация, вносът на които надвишава почти два пъти износа и определят големия размер на отрицателното външнотърговско салдо.

По отношение на **минералните горива** този факт е обясним, предвид липсата на добив на петролни суровини и природен газ в страната. Вносът на енергийни ресурси е на стойност над 10 млрд.лева, с най-голям относителен дял в общия внос - около 20 % и няма предпоставки тази структура на външнотърговския обмен в средно срочен план да бъде променена.

С отрицателно търговско салдо от над 2 млрд.лева са и стоки, класифицирани като „Химически вещества и продукти” – осъществен е износ за 3 - 3.5 млрд.лева при внос за над 5 млрд.лева.

Обобщеният външнотърговският обмен на стоки през последните пет години е показан в таблица 1.5.

След 2010 год. има ежегоден **ръст, както в износа, така и при вноса** на стоки, но външнотърговското салдо запазва своята отрицателна стойност.

Най-голям търговски партньор на България е Европейският Съюз, като през 2013 год. за ЕС(28) са изнесени стоки за 13.4 млрд.евро, което представлява 60.1 % от износа, при 12.3 млрд.евро или 58.9 % през 2012 год. Има ръст от над 1 млрд.евро.

Таблица 1.5

Външнотърговски баланс при стокския обмен, млрд. лева

Показатели:	2009 г.	2010 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г.
Внос на стоки, в т.ч	33.0	37.6	45.1	49.8	50.5
- металопродукти	1.8	2.2	3.5	3.3	3.3
относителен дял, %	5.5	5.9	7.8	6.6	6.5
Износ на стоки, в т.ч	22.9	30.5	39.3	40.7	43.5
- металопродукти	3.6	5.3	7.6	6.6	6.7
относителен дял,%	15.7	17.8	19.3	16.3	15.3
Външнотърговско салдо,	- 10.1	- 7.17	- 5.8	- 9.1	- 7.0
в т.ч. на					
- металопродукти	+ 1.8	+ 3.1	+ 4.1	+ 3.3	+ 3.4

*Източник: НСИ, Стандартна външнотърговска класификация, 2012 год.
Митнически данни, НАП, БНБ-2013 г.*

За последните две години от страните-членки са внесени стоки за 12.6 млрд.евро през 2013 год. и 12.2 млрд. евро през 2012 год. Търговското салдо на България с ЕС през последните няколко години се променя и от отрицателно намалява до почти нулево (2012 г.), а през последната 2013 год. е с положителна стойност от над 750 млн. евро.

Освен с Европейският съюз, през 2013 год. България отчита положително салдо от 900 млн.евра при външнотърговския обмен с Балканските държави (вкл. Турция) и с други трети страни – 700 млн.евро.

Отрицателен е търговския баланс със страните от Америка и Азия, но най-голяма отрицателна стойност - над 4 млрд.евро, съответно 8 млрд.лева в стокския обмен се формира от външнотърговската дейност с други страни от Европа (вкл. Русия).

През целия 5-годишен период, относителният дял на металите и на металургичните продукти има висок относителен дял в стоковия износ и се движи в порядъка на 16 - 20 %. Промените в посочените стойности се дължат, както на разлики във физическия обем на произведените стоки, така и на изменящите се цени на металите на световните пазари. Тези влияния са разгледани в съответните раздели на настоящия материал.

Външнотърговското салдо в металургията, което се получава като резултат от разликата на изнесените и внесените металопродукти за последните четири години е с **положителна стойност от над 3 млрд.лева**. Формира се от износа на цветни и благородни метали, сплави и прокат от тях. След 2011 год. черната металургия е с отрицателно външнотърговско салдо – за 2013 год. то е минус 476 млн.лева, а цветната металургия за същата година е с положително външнотърговско салдо от 3 842 млн.лева.

Общият положителен баланс в стоковия външнотърговски обмен на метали има важно значение и позитивно отражение върху макроикономическите показатели на страната. Металургичната индустрия в България е експортно ориентирана, с доказани възможности да реализира своята продукция на европейските и световни пазари, да продава конкурентоспособна и с високо качество продукция.

РАЗДЕЛ ВТОРИ

ЧЕРНАТА МЕТАЛУРГИЯ В БЪЛГАРИЯ

2.1. ПРОИЗВОДСТВО НА ЧЕРНИ МЕТАЛИ И ПРОКАТ ОТ ТЯХ

2.1.1. ПРОИЗВОДСТВО НА СУРОВА СТОМАНА

Производството на стомана и стоманени продукти е ключов сектор в икономиката на Европейския съюз. През 2013 год. ЕС запазва позицията си на вторият по големина производител на сурова стомана в света, след Китай, със 166 176 хил. т., като осигурява над 350 000 директни работни места. Спрямо 2012 год. производството е намаляло с 1.5 % общо за целия ЕС (по данни на Еврофер).

В настоящия материал са представени данни за дейността на следните основни производители на стомана и стоманени продукти в България:

- „Стомана Индъстри” АД
- „Промет Стиил” АД
- „Хелиос Металург” ООД
- „ПИХ Индъстри” АД
- „Жити” АД

След ликвидиране на дейността в „Кремиковци” АД, единствен производител на течна стомана в страната е „Стомана Индъстри” АД. Добива се само от скрап в дъгови електропещи. Произведеното количество сурова стомана през 2013 год. е 522.8 хил.т., което е със 117.7 хил. т. по-малко, отколкото през 2012 год. (19.4 % спад).

Таблица 2.1

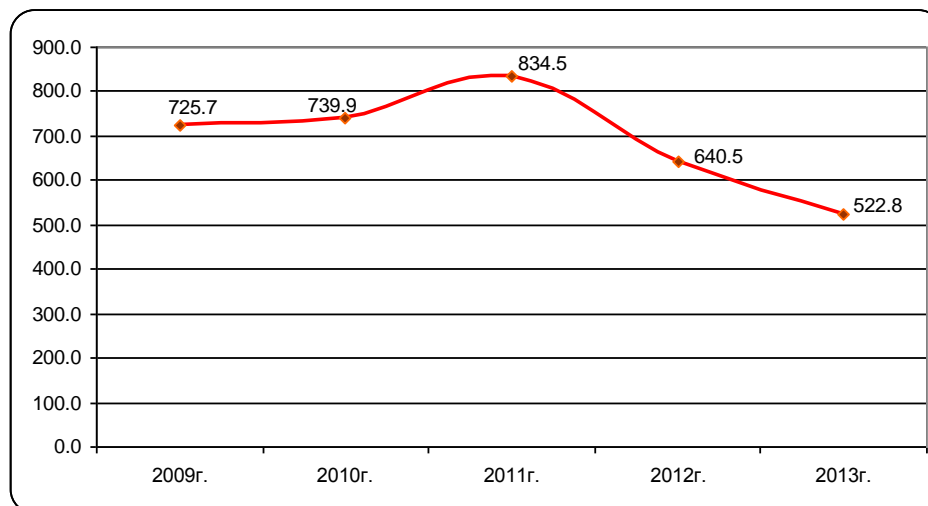
Производство на стомана в България, хил.т

Процес:	Фирми:	2009	2010	2011	2012	2013	2013/12 +/-	2013/12 %
ЕП	"Стомана индъстри" АД	580.9	696.2	834.5	640.5	522.8	-117.7	81.6
	"Кремиковци" АД	144.8	43.7	0.0	0.0	0.0	-	-
	Общо ЕП	725.7	739.9	834.5	640.5	522.8	-117.7	81.6
Непрекъсната отлята	"Стомана индъстри" АД	580.9	696.2	834.5	640.5	522.8	-117.7	81.6
	"Кремиковци" АД	131.4	40.8	0.0	0.0	0.0	-	-
	Общо	712.3	737.0	834.5	640.5	522.8	-117.7	81.6

Източник: Фирмени данни

От фигура 2.1 е видно значителния спад на производството спрямо 2011 год., което е и в резултат на намалена вътрешна реализация и влошена пазарна среда за стоманени продукти в страната.

Фигура 2.1

Производство на сурова стомана, хил. т

В световен мащаб производството на сурова стомана през 2013 год. нараства с 3 % спрямо 2012 год. и достига 1 606 710 хил. т. Лидер в световното производство остава Китай с 48,5 %; ЕС е на второ място, но само с 10.3 %.

2.1.2. ПРОИЗВОДСТВО НА ВАЛЦУВАНИ ЧЕРНИ МЕТАЛИ И ИЗДЕЛИЯ ОТ ТЯХ

Данни за производството на валцувани черни метали (ВЧМ) в България за периода 2009-2013 год. са дадени в табл. 2.2.

Затихващото производство и последвалото окончателно прекратяване през 2011 год. на дейността в най-голямото предприятие на черната металургия – „Кремиковци” АД промени рязко производствената характеристика на българската металургия.

През последните години се наблюдава спад в произведената продукция, но това в по-голяма степен се дължи на световната икономическа криза, започнала през 2008 год. и ниското потребление на черни метали на европейските и международни пазари.

На производството влияние оказва и състоянието на българския пазар и неговата зависимост от нелегален внос на стоманени продукти от съседни страни. Такива процеси се наблюдаваха през 2012 год. и 2013 год.

Таблица 2.2

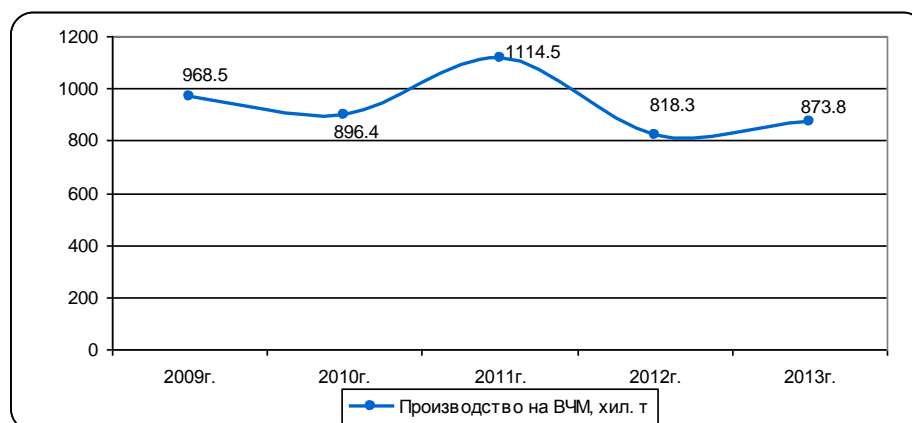
**Производство на валцувани черни метали (ВЧМ)
по асортимент, хил. т**

Видове прокат:	Фирми:	2009	2010	2011	2012	2013	2013/12 +/-	2013/12 %
ГВ дълг	"Промет стиил" АД	278.3	225.3	359.9	235.8	381.0	145.2	161.6
	"Стомана индъстри" АД	348.9	364.7	433.4	291.8	272.3	-19.5	93.3
	"Хелиос металург" ООД	38.0	22.0	20.4	15.4	26.4	11.0	171.4
	Общо	665.2	612.0	813.7	543.0	679.7	136.7	125.2
ГВ плосък	"Кремиковци" АД	137.4	45.2	0.0	0.0	0	0.0	-
	"Стомана индъстри" АД	165.9	239.2	300.8	275.3	194.1	-81.2	70.5
	Общо	303.3	284.4	300.8	275.3	194.1	-81.2	70.5
ГВ прокат (общо)	"Промет стиил" АД	278.3	225.3	359.9	235.8	381.0	145.2	161.6
	"Кремиковци" АД	137.4	45.2	0.0	0.0	0	0.0	-
	"Стомана индъстри" АД	514.8	603.9	734.2	567.1	466.4	-100.7	82.2
	"Хелиос металург" ООД	38	22	20.4	15.4	26.4	11.0	171.4
Общо		968.5	896.4	1114.5	818.3	873.8	55.5	106.8

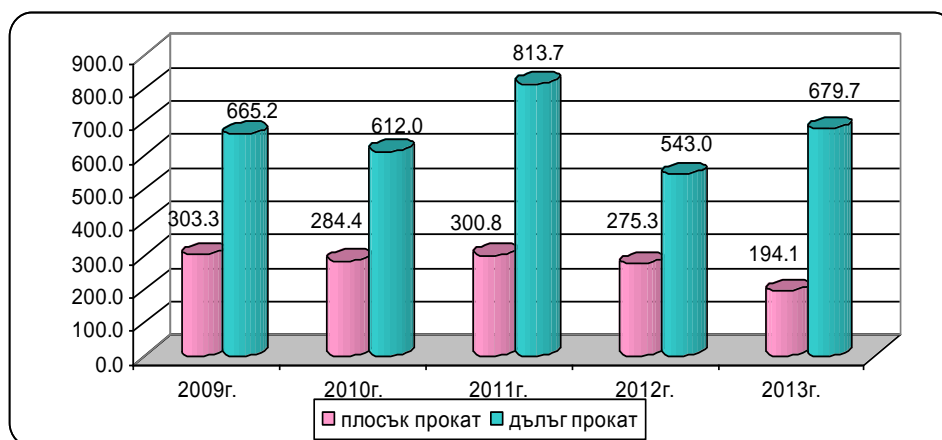
Източник: Фирмени данни

През 2013 год. в България производството на валцувани черни метали (ВЧМ) е 873.8 хил. т. В сравнение с 2012 год. се наблюдава повишение от 7 % (55.5 хил. т). Това увеличение се дължи на по-високото производство на дълги продукти, тъй като при плоските се наблюдава спад – с 81.2 хил. т (29.5 %) по-малко от 2012 год. При дългите продукти увеличението е със 136.7 хил. т (25 %). Производството на ВЧМ общо и по видове за последните пет години е показано на фиг.2.2 и фиг.2.3.

Фигура 2.2

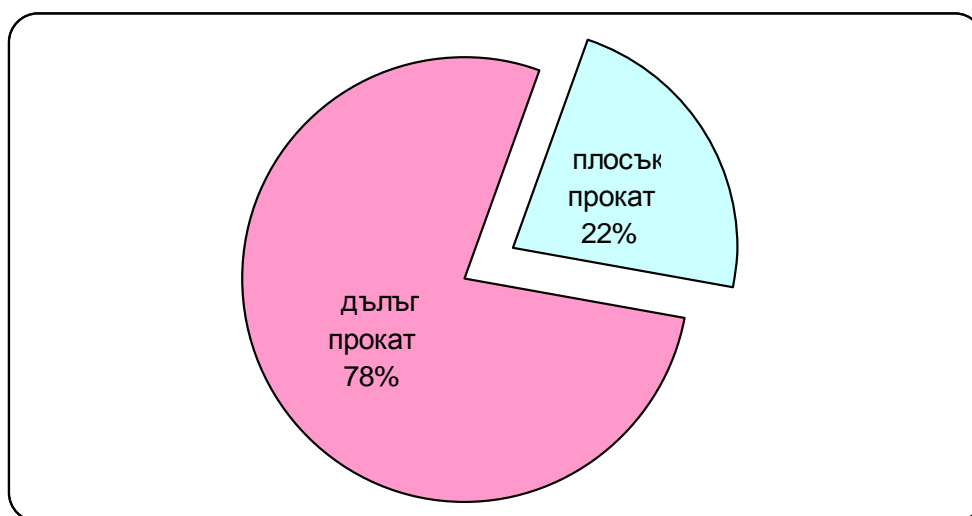
Фигура 2.3

Производство на плосък и дълъг прокат, хил.т

През последните няколко години в България се произвеждат повече дълги продукти, отколкото плоски. Разликата в количествата произведен дълъг и плосък прокат след спирането на производството на плоски продукти в „Кремиковци” АД е в полза дългите продукти. През 2013 год. 78 % от произведените ВЧМ са дълги продукти (фиг.2.4). Поради увеличението в производството на дълъг прокат и намалението на плоските продукти, произвеждани в „Стомана Индъстри” АД, тази разлика става все по-значителна – за сравнение делът на произведения дълъг прокат през 2012 год. е 66 %, а през 2011 год. – 73 %.

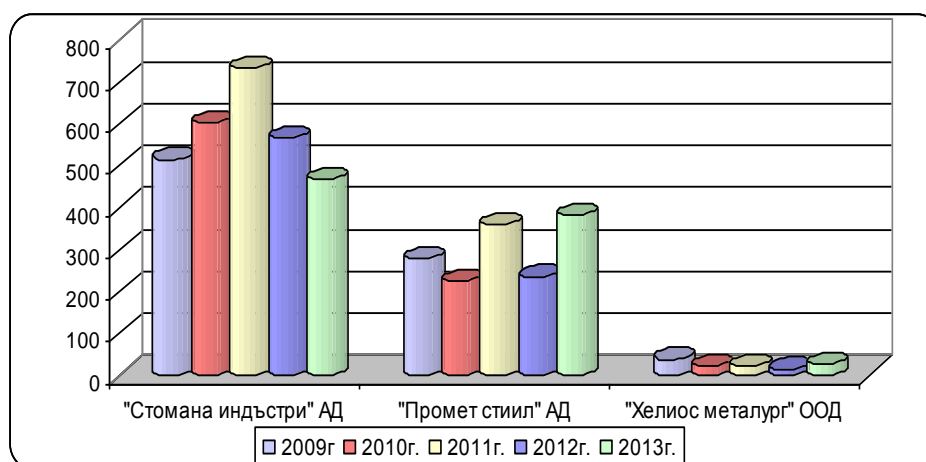
Фигура 2.4

Производство на плоски и дълги ВЧМ, 2013 год., %

Производството на ВЧМ през последните пет години, по фирми, е показано на следващата графика.

Фигура 2.5

**Производство на валцувани черни метали (ВЧМ)
по фирми, хил. т**

- След слабото повишение през 2010 и 2011 год. в „Стомана Индъстри” АД се наблюдава отново спад в производството както на дълги, така и на плоски ВЧМ. Намалението е основно в производството на дебела ламарина – с 81.2 хил. т, а при дългия прокат спадът е по-малък – 19.5 хил. т.
- Производството на дълъг прокат в „Промет Стиил” АД се увеличава значително спрямо предходната 2012 год. - със 145.2 хил. т и достига своя пик за последните пет години, но все още е под нивата отпреди 2008 год.
- Производството в „Хелиос Металург” ООД също се повишава с 11 хил. т

В подкрепа на твърдението за подобряване на икономическата среда и излизане на Европейския съюз от периода на криза, българските фирми-производители на ВЧМ през 2013 год. отбелязаха общо повишение в производството. Въпреки това «Стомана Индъстри» АД, които са основен производител и износител не отчете позитивни промени.

В световен мащаб производството на горещовалцуван прокат през 2013 год. намалява с 4.8 % спрямо 2012 год., а в Европейския съюз относително запазва нивото си от предходната година – отчита минимално намаление от 1.5 %. През последните години дялът на ЕС в световното производство на ГВ плосък и дълъг прокат е около 10 % (2013 год. 150 442 хил. т в ЕС, 1 540 226 хил. т в световен мащаб).

Изделия от валцувани черни метали в България се произвеждат от няколко фирми-членове на БАМИ. През 2013 год. тенденцията за намаляване на производство, започнала от началото на икономическата криза се запазва –

количеството продукция е повече от 3 пъти по-малко в сравнение с периода през 2008 год. Спадът спрямо 2012 год. е с 5.5 хил. т.

През 2013 год. фирмите-членове на БАМИ общо са произвели 71.3 хил. т изделия от ВЧМ (табл. 2.3), като основен дял се пада на *стоманените тръби* – 65.2 %.

Таблица 2.3

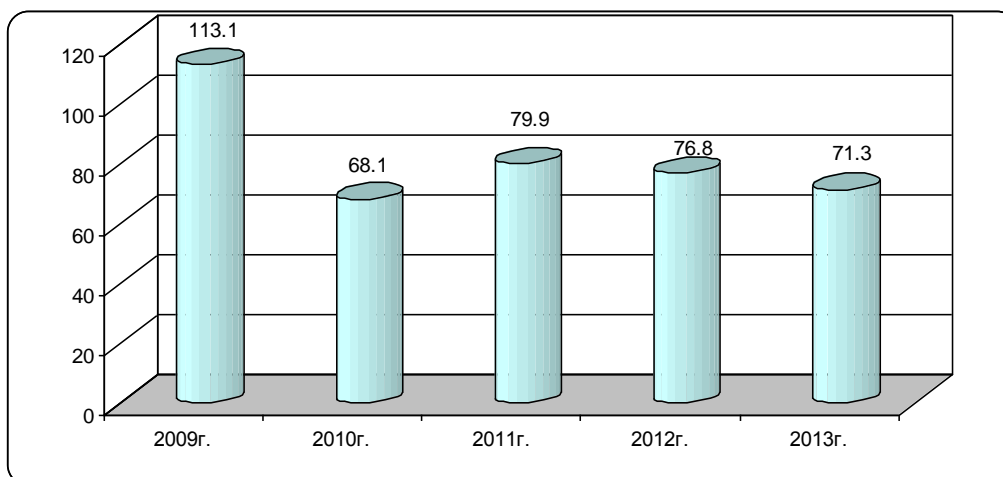
**Производство на изделия от ВЧМ
по фирми и асортимент, хил. т**

Изделия:	Фирми:	2009	2010	2011	2012	2013	13/12 +/-	13/12 %
Стоманени тръби	"ПИХ Индъстри" АД	64.0	25.5	41.9	44.5	46.5	2.0	104.5
	"Интер Тръст Холд" АД	4.4	2.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	Общо	68.4	27.6	41.9	44.5	46.5	2.0	104.5
<i>в т.ч. - шевни</i>	"ПИХ Индъстри" АД	64.0	25.5	41.9	44.5	46.5	2.0	104.5
	"Интертръст Холд" АД	4.4	2.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	Общо	68.4	27.5	41.9	44.5	46.5	2.0	104.5
<i>-безшевни</i>	"Интертръст Холд" АД	3.1	2.1	0.0	0.0	0.0	0.0	-
	Общо	3.1	2.1	0.0	0.0	0.0	0.0	-
Стоманени топки за мелници	"Стомана Индъстри" АД	11.1	7.0	6.4	12.8	11.1	-1.7	86.7
Тел и телени изделия	"ЖИТИ" АД	12.3	11.2	11.2	12.6	13.7	1.1	108.7
	"Стомана Индъстри" АД	0.0	0.0	1.7	0.0	0.0	0.0	-
	Общо	12.3	11.2	12.9	12.6	13.7	1.1	108.7
Елементи за руд- нично крепене	"Стомана Индъстри" АД	21.0	22.3	18.7	6.9	0.0	-6.9	-
Общо изделия от ВЧМ		112.8	68.1	79.9	76.8	71.3	-5.5	92.8

Източник: Фирмени данни

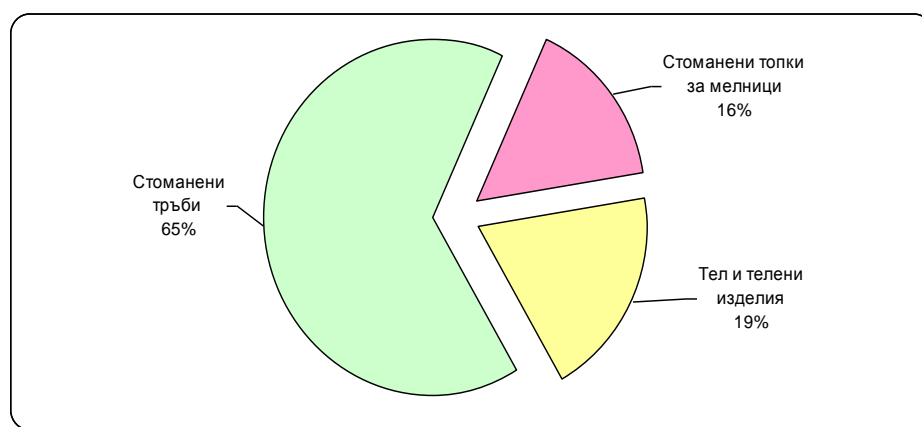
От 2009 год. в България се произвеждат само *шевни стоманени тръби*, а от членовете на БАМИ единствен техен производител е „ПИХ Индъстри” АД. Произведеното количество шевни тръби през 2013 год. е 46.5 хил. т – с 2 хил. т повече в сравнение с 2012 год.

Фигура 2.6

Производство на изделия от ВЧМ през 2013 год., хил. т

Фигура 2.7

Изделия от ВЧМ по видове (% през 2013 год.)

През 2013 год. при производството на *стоманените топки за мелниците* има намаление от 1.7 хил. т спрямо 2012 год., а „Жити” АД – основният производител на тел и телени изделия в страната – отчита слаб ръст от 1.1 хил. т – 13.7 хил. т през 2013 год.

През 2013 год. при производството на *стоманените топки за мелниците* има намаление от 1.7 хил. т спрямо 2012 год., а „Жити” АД – основният производител на тел и телени изделия в страната – отчита слаб ръст от 1.1 хил. т – 13.7 хил. т през 2013 год. при 12.6 хил.т през 2012 година.

През отчетната година в „Стомана Индъстри” АД не са произвеждани *елементи за руднично крепене* (6.9 хил. т през 2012 год.).

2.2. ТЪРГОВСКИ ОБМЕН И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ВЧМ И ИЗДЕЛИЯ

2.2.1. ВНОС НА СКРАП, ВЧМ И НА ИЗДЕЛИЯ ОТ ТЯХ

През 2013 г. общият обем на вноса на скрап, валцувани черни метали и изделия от тях е 1666.7 хил. т. Спрямо 2012 г. се наблюдава увеличение със 188.8 хил. т, или 12.8 %.

В стойностно изражение вносът на изброените продукти е 924.0 млн. евро през 2013 г. – с 20.8 млн. евро по-висок спрямо 2012 г., или повишение от 2.3 %.

Слабо намаление се отчита само при вноса на скрап и дълги продукти. По всички останали позиции – плоски продукти, чугун, полупродукти, изделия от ВЧМ – се наблюдава увеличение на вноса.

Таблица 2.4

Внос на скрап, ВЧМ и изделия от тях, хил. т

Стоки:	2009	2010	2011	2012	2013	2013/12 +/-	2013/12 %
Нелегирани - общо	1032.7	1046.2	1619.0	1201.2	1309.3	108.1	109.0
Чугун - блок, гранули, прах	15.6	14.8	17.5	15.1	20.6	5.5	136.4
Феросплави	9.0	11.4	21.2	21.1	14.3	-6.8	67.8
Скрап	202.3	269.5	230.4	113.5	93.3	-20.2	82.2
Полупродукти	306.0	248.9	574.9	299.4	412.6	113.2	137.8
ГВ прокат (рулон и лист)	132.8	191.2	338.0	359.9	383.4	23.5	106.5
СВ прокат (рулон и лист)	70.6	98.2	113.6	98.2	107.9	9.7	109.9
Валцдрат	99.5	86.6	110.0	113.4	128.0	14.6	112.9
Пръти	144.0	89.9	163.7	113.0	90.0	-23.0	79.6
Профили	52.9	35.7	49.7	67.6	59.2	-8.4	87.6
Легирани - общо	31.1	56.7	60.1	60.8	68.9	8.1	113.3
ГВ и СВ рулони и лист	21.0	37.8	35.0	35.3	38.5	3.2	109.1
Пръти и профили	10.1	18.9	25.1	25.5	30.4	4.9	119.2
Изделия от ВЧМ	169.3	176.3	205.5	215.9	288.5	72.6	133.6
Безшевни тръби	18.1	21.1	27.9	33.0	49.6	16.6	150.3
Заварени тръби	29.1	29.9	28.5	32.2	35.5	3.3	110.2
Ламарина с покритие	97.7	106.6	130.5	120.9	129.7	8.8	107.3
Телове, въжета и др.	24.4	18.7	18.6	29.8	73.7	43.9	247.3
Общо	1233.1	1279.2	1884.6	1477.9	1666.7	188.8	112.8
Стойност, млн. евро	556.6	589.6	1057.7	903.2	924.0	20.8	102.3
Стойност, млн. лева	1088.6	1153.1	2068.7	1766.6	1807.2	40.6	102.3

Източник: Митническа статистика, НАП

За трета поредна година при вноса на *скрап и феросплави* се отбелязва спад. Количеството внесен скрап през 2013 год. е 93.3 хил. т, което е с 20.2 хил. т по-малко в сравнение с предходната 2012 год. (спад от 17.8 %). По

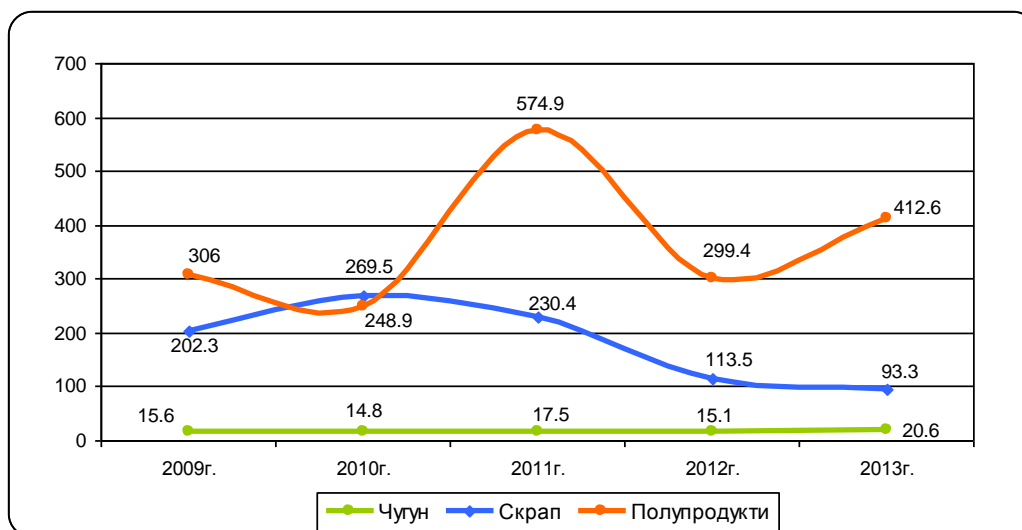
традиция скрап се внася в страната главно от Румъния и Сърбия. И през 2013 год. тези позиции са запазени – съответно от Румъния вносът е 55.4 %, а от Сърбия - 32.2 %.

При вноса на **чугун(за металолеене)** през 2013 год. се отчита известно повишение – с 5.5 хил. т и достига 20.6 хил. т. Както и през предходните години, чугун се внася основно от Украйна – 70 % от внесените през 2013 год. количества.

През 2013 год. вносът на **полупродукти** също се увеличава – със 113.2 хил. т – и е 412.6 хил. т. Този ръст във вноса се обяснява с увеличеното производство, основно на дълъг прокат. Почти цялото количество – над 98 % - се внася от Украйна.

Вносът на някои основни суровини за производство в черната металургия е показан на фиг. 2.8.

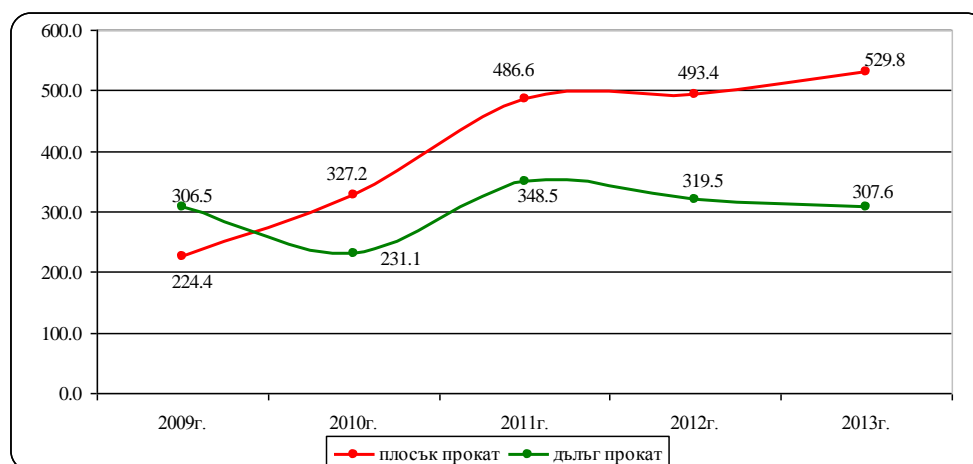
Фигура 2.8

Внос на чугун, скрап и полупродукти, хил. т

При вноса на **плосък прокат** през последните години и след спирането на производството на плоски продукти в „Кремиковци” АД през 2009/10 год. се налага тенденцията за постоянно увеличение на внасяните количества. За сравнение през 2009 год. количеството внесени в страната плоски продукти е 306.5 хил. т, а през 2013 год. то достига 529.8 хил. т. Увеличението само спрямо 2012 год. е с 36.4 хил. т (6.9 %).

Плосковалцуван прокат се внася основно от Украйна (62 %), Румъния (11 %) и Русия (7 %).

Внос на дълъг и плосък прокат, хил. т

Вносът на *дълъг прокат* през 2013 год. е с 11.9 хил. т по-малко в сравнение с предходната година и за втора поред година намалява. Това се дължи на ръста в производството на тези продукти в страната и по-високата им реализация на вътрешния пазар.

През 2013 год. вносът на *пръти от нелегирани стомани* намалява с 23.0 хил. т в сравнение с 2012 год. Румъния губи позицията си от предходните години на водещ доставчик на тези продукти за България – през 2013 год. в страната са внесени 90.0 хил. т, основно от Гърция (33 %) и Турция (23 %) и Румъния на трето място с 16 %.

При вносът на *профили от нелегирана стомана* не се наблюдават значителни промени – сравнително се запазва нивото от 2012 год., като се отчита слабо намаление от 8.4 хил. т. И тук Румъния отстъпва водещата си позиция – през 2013 год. вносът на тези продукти е основно от Люксембург (20 %), Украйна (15.4 %), Турция (15 %) и Полша (13.5 %).

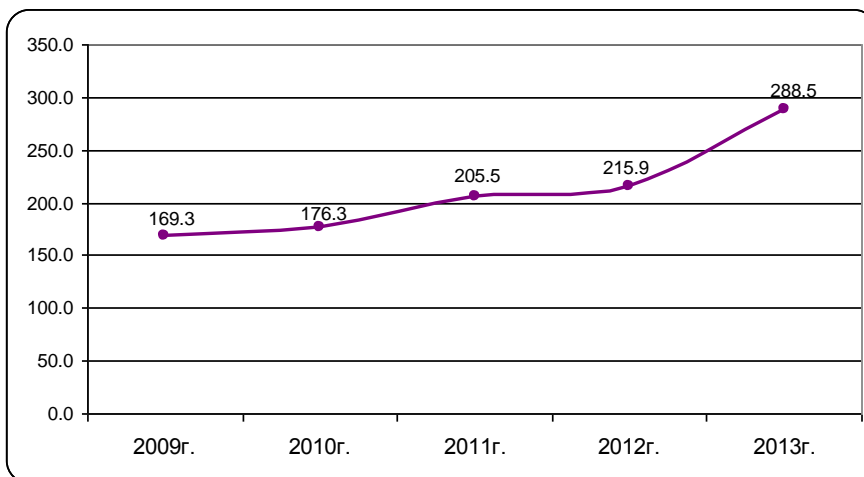
През последните няколко години е налице тенденция за постепенно повишаване на вноса на *пръти и профили от легирани стомани* – през 2013 год. той възлиза на 30.4 хил. т, което е малко под нивото от 2008 год. (32.9 хил.т). Вносът на тези продукти е главно от Русия (38.2 %), Украйна (14.5 %) и Китай (13.8 %), както е и през преходната година.

Вносът на *валцдрат* през последните години постепенно се увеличава, като през 2013 год. възлиза на 128.0 хил. т – с 14.6 хил.т повече от 2012 год. Основни вносители, са Украйна (48.4 %), Гърция (19 %) и Турция (18 %).

При вноса на дълъг прокат през последните години прави впечатление *увеличаването на внасяните от Турция количества дълги продукти*. През 2013 год. Турция почти настига традиционните водещи вносители като Украйна и Гърция и дори измества Румъния по някои позиции. За сравнение делът на Турция във вноса на дълги продукти през 2011 год. е едва 3.7 %, през

2012 год. вече е 9.4 %, а през 2013 год. – 17.5 %, има почти пет пъти увеличението спрямо 2011 год. и то при условие, че общото количество на внесените в страната дълги продукти през тези три години намалява.

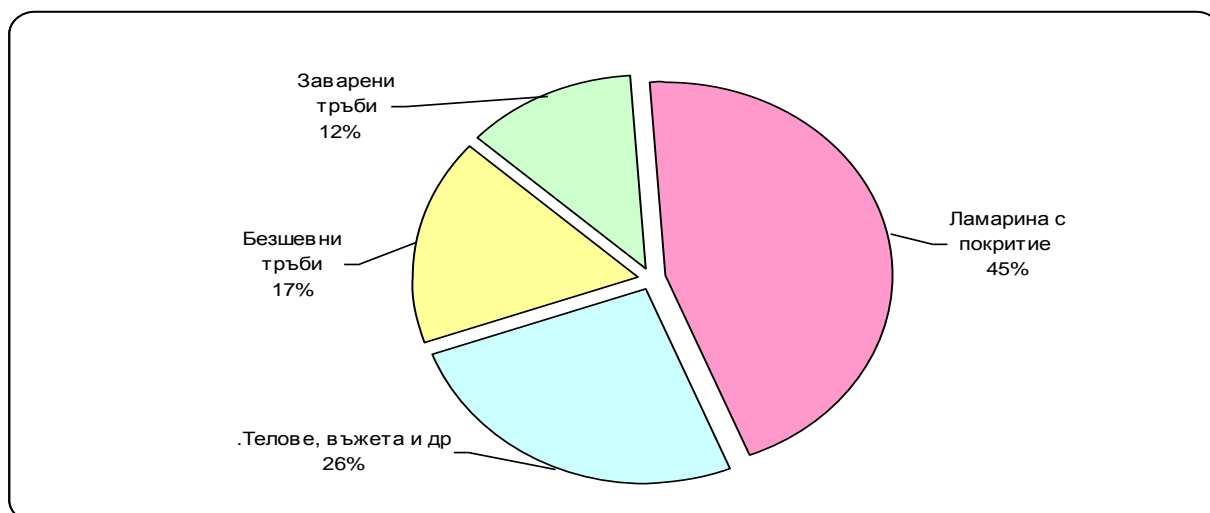
Фигура.2.10

Внос на метални изделия, хил. т

Вносът на *метални изделия* в България през 2013 год. нараства спрямо предходната и е 288.5 хил. т – със 72.6 хил. т повече, или ръст от 33.6 %. Увеличение на вноса се отчита при всички продукти, но най-значително е то при вноса на *теловете* от желязо и нелегирани марки стомана – около два пъти. Тенденцията през последните години, както е видно от графиката по-долу, е количеството внасяни в страната метални изделия да нараства.

Фигура 2.11

Внос на метални изделия, 2013 год.

Вносът на *заварени тръби* през 2013 год. отчита лек ръст – 3.3 хил. т, докато при вноса на *безшевни тръби* увеличението спрямо 2012 год. е с 16.6 хил. т. Това се дължи на факта, че от 4-5 години в България се произвеждат само заварени тръби.

Ламарината с покритие също отчита лек ръст на вноса през последната година – 129.7 хил. т, спрямо 120.9 хил т през 2012 год.

И през 2013 год. най-голям дял от вноса на метални изделия се пада на ламарината с покритие; вносът на телове и въжета почти удвоява своя дял в сравнение с предходната година. При безшевните и заварени тръби ситуацията относително се запазва същата, както и през 2012 год.

2.2.2. ИЗНОС НА СКРАП, ВЧМ И НА ИЗДЕЛИЯ ОТ ТЯХ

Общото количество на изнесените през 2013 год. скрап, черни метали и изделия от тях е 1551.8 хил. т. Спрямо 2012 год. се отчита намаление от 148.9 хил. т. По-голямата част от този спад се дължи на по-ниския износ на скрап (119.7 хил. т по-малко), т.е. ако изключим скрапа, износът само на метални продукти през 2013 год. е намалял с 30 хил. т – 940 хил. т метална продукция е изнесена през 2013 год. спрямо 970 хил. т през 2012 год. (3 % спад). Нивото на износа все още е доста по-ниско от периода преди икономическата криза – за сравнение количеството изнесена метална продукция (без скрап) през 2008 год. е два пъти по-голямо – 1954.4 хил. т.

В стойностно изражение износът през 2013 год. е 668.5 млн. евро – 148.9 млн. евро по-нисък в сравнение с 2012 год.

През 2013 год. България е изнесла 265.6 хил. т *плосък прокат*, с 54.7 хил. т по-малко (17 %) в сравнение с 2012 год. Тенденцията през последните години е за постоянно намаляване на този износ – след прекратяването на това производство в „Кремиковци” АД (2008/2009 год.), както и намаленото търсене, породено от икономическата криза. След слабото подобрене през 2011 год. и 2012 год., през 2013 год. износът на плоски продукти е на най-ниското си ниво за последните пет години.

Плосък прокат през 2013 год. се изнася основно към държавите от ЕС – около 72 %. За съседните държави, нечленувачи в ЕС – Турция, Сърбия и Македония се изнася 25 % от общото количество.

Износеният *дълъг прокат* през 2013 год. е общо 538.6 хил. т, с 22.6 хил. т по-малко от 2012 год. През последните пет години износът на този вид продукти относително се запазва, с изключение на 2011 год., когато е реализиран по-висок износ.

Валцдрат се изнася почти изцяло за страните от Балканския регион – 94 % от този износ.

Таблица 2.5

Износ на скрап, ВЧМ и изделия от тях, хил. т

Стоки:	2009	2010	2011	2012	2013	2013/12 +/-	2013/12 %
Нелегирани - общо	1423.0	1745.7	1932.0	1577.1	1417.5	-159.6	89.9
Чугун - блок, гранули, прах	1.4	1.1	0.8	1.3	2.2	0.9	169.2
Феросплави	12.8	3.1	0.6	2.6	3.9	1.3	150.0
Скрап	511.0	949.0	851.0	730.7	611.0	-119.7	83.6
Полупродукти	48.9	19.5	24.8	14.3	11.7	-2.6	81.8
ГВ прокат (рулон и лист)	270.0	266.0	336.1	307.0	246.6	-60.4	80.3
СВ прокат (рулон и лист)	5.6	6.9	8.8	10.5	16.9	6.4	161.0
Валцдрат	19.8	24.9	49.0	47.5	49.8	2.3	104.8
Пръти	489.7	411.5	595.0	416.6	431.0	14.4	103.5
Профили	63.8	63.7	65.9	46.6	44.4	-2.2	95.3
Легирани - общо	1.4	2.4	5.9	8.1	15.5	7.4	191.4
ГВ и СВ рулони и лист	0.0	0.0	0.0	2.8	2.1	-0.7	75.0
Пръти и профили	1.4	2.4	5.9	5.3	13.4	8.1	252.8
Изделия от ВЧМ	90.9	79.0	104.2	115.5	118.8	3.3	102.9
Безшевни тръби	5.2	5.1	3.4	2.6	2.7	0.1	103.8
Заварени тръби	79.0	66.5	86.9	97.7	100.5	2.8	102.9
Ламарина с покритие	5.8	7.2	8.3	9.0	7.6	-1.4	84.4
Телове, въжета и др.	0.9	0.2	5.6	6.2	8.0	1.8	129.0
Общо	1515.3	1827.1	2042.1	1700.7	1551.8	-148.9	91.2
Стойност, млн. евро	481.9	696.0	1075.9	784.0	668.5	-115.5	85.3
Стойност, млн. лева	942.5	1361.2	2104.3	1533.4	1307.5	-225.9	85.3

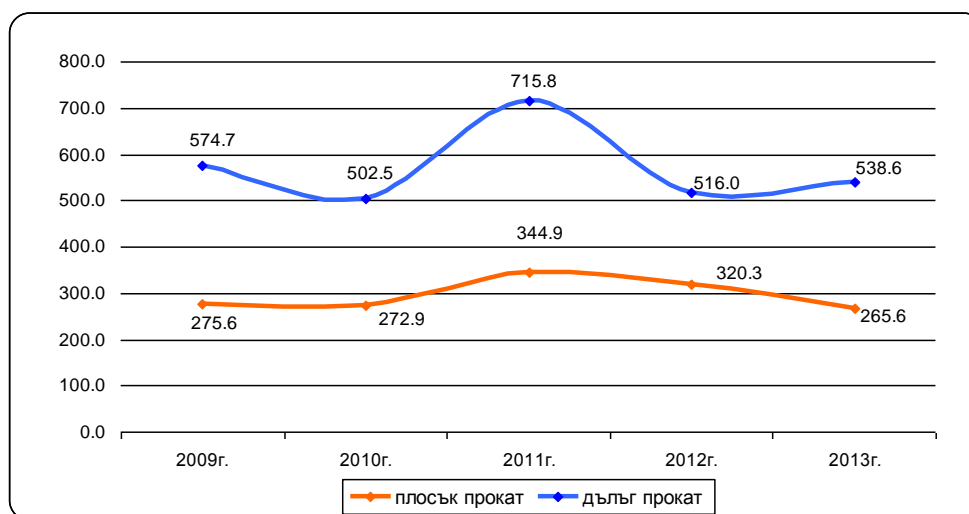
Източник: Митническа статистика, НАП

През 2013 год. приблизително 80 % от износа на *пръти от нелегирана стомана* е предназначен за държави от ЕС. През разглежданата година прави впечатление ръста в износа на този тип продукти за Румъния – почти 5 пъти спрямо 2012 год. – 56.7 хил. т през 2012 год. и 275,0 хил. т през 2013 год. – 64 % от общото количество на износа на *пръти* през 2013 год.

Профили от нелегирана стомана през 2013 год. се изнасят отново за държави-членки на ЕС – почти 60 %, следвани от Украйна с 19 %.

Поради липса на производство в България, износет на *пръти и профили от легирани марки стомана* е значително по-малък – 13.4 хил. т през 2013 год. Известни количества са насочени към Румъния, Ливан, Франция.

Фигура 2.12

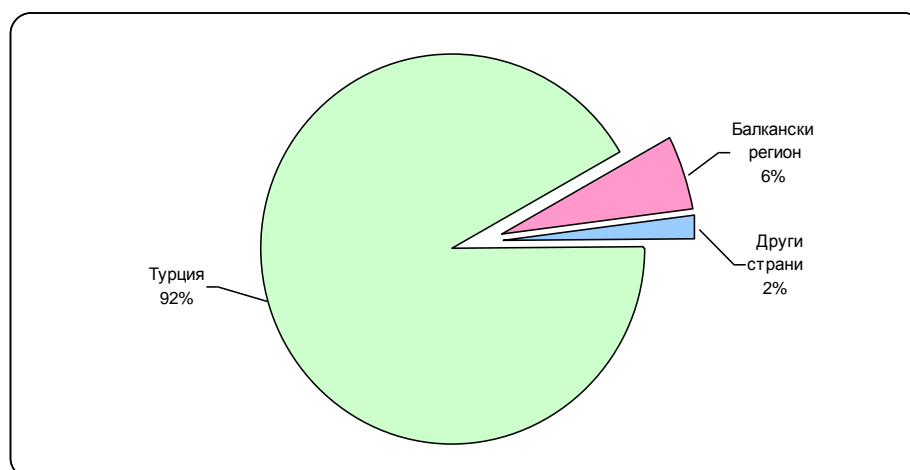

Износ на дълъг и плосък прокат, хил. т

Износът на *полупродукти* за поредна година намалява, като в сравнение с 2008 год. намалението е повече от 4 пъти. През 2013 год. по-голямата част от износа е за Гърция – 83 %.

През 2013 год. намалението в износа на *скрап* представлява 80 % от общия спад в износа (табл.2.5). 92 % от количеството е предназначено за Турция, която през последните години се очертава като водеща дестинация за българския скрап, за сметка на износа към Македония и Гърция (през 2011 год. – 307 хил.т, а през 2013 год. – 25 хил. т общо). Предпоставка за това е нарасналото производство на стомана в Турция, която вече се нарежда на седмо място по производство на сурова стомана в световен мащаб. Спрямо 2008 год. – началото на икономическата криза – производството на стомана в Турция се е увеличило с 30 % и достига 35 млн. т годишно, а за последните десет години ръстът е 70 %.

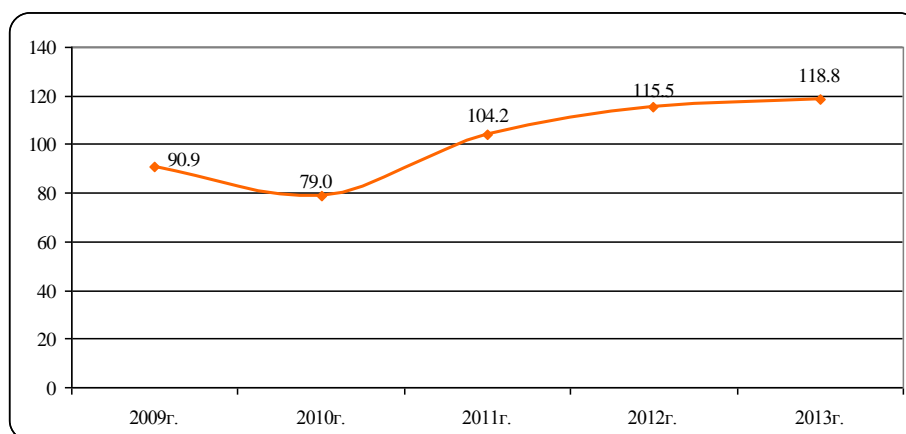
Фигура 2.13

Износ на скрап, 2013 год.

След почти 50 %-овия спад в износа на *изделия от валцувани черни метали* през периода на 2009/2010 год. в сравнение с този преди кризата, през последните няколко години се наблюдава тенденция за постепенно връщане към това ниво. През 2013 год. обемът на изнесените метални изделия е 118.8 хил. т, като основен дял от тях се пада на заварените тръби (100.5 хил. т). Почти целия износ на заварени тръби през 2013 год. е за европейския пазар – 98.5 %.

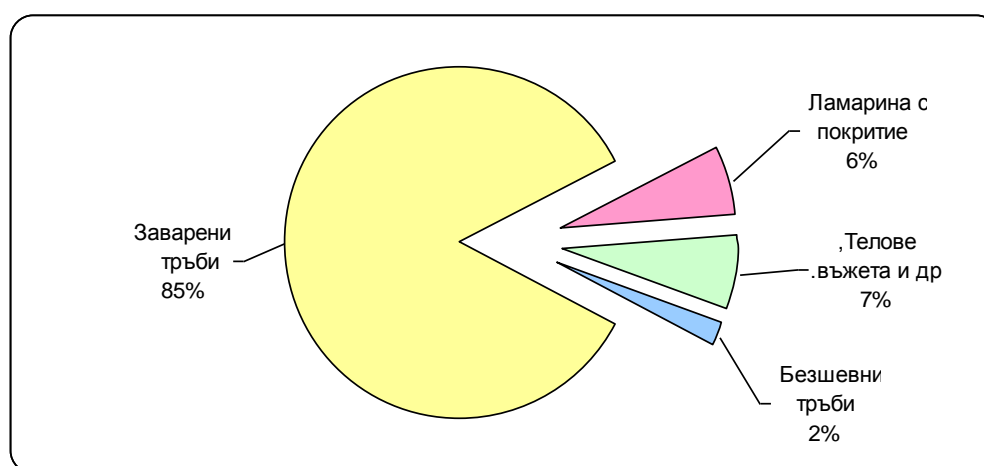
Фигура 2.14

Износ на метални изделия, хил. т

В страната не се произвеждат ламарини с покритие и безшевни тръби, регистрираният износ на тези изделия през 2013 год. (фиг. 2.15) не е от текущо производство.

Фигура 2.15

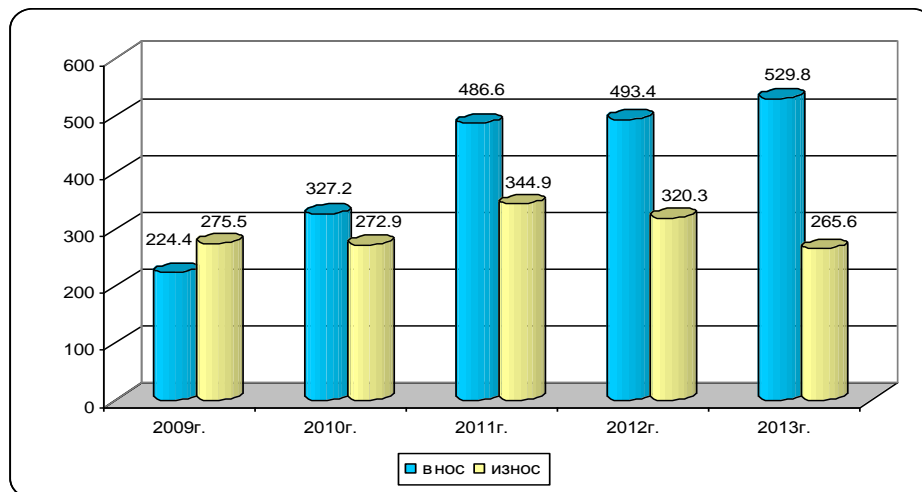

Износ на метални изделия, 2013 год.

При *вноса и износа на плосък прокат* през последните няколко години се наблюдава тенденция вносът значително да превишава износа. Тази тенденция се налага след 2009 год., когато основният производител на плосък прокат в България – „Кремиковци” АД спира производството си на тези продукти. През 2013 год. вносът на плосък прокат в България вече е два пъти по-голям от

износа, докато в периода преди 2008 год. износът е около 2-3 пъти по-голям от вноса. През 2013 год. износът на плосковалцувани продукти намалява със 17 % спрямо 2012 год., а вносът се повишава с 8 %.

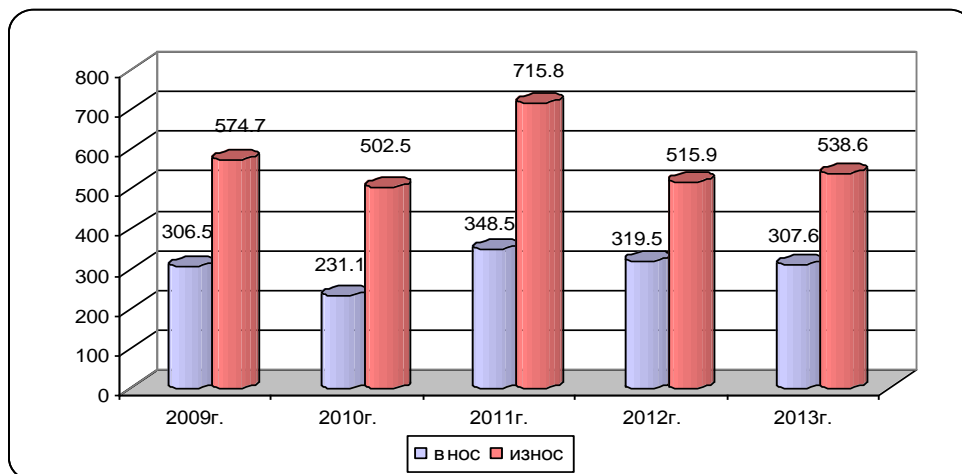
Фигура 2.16

Внос и износ на плосък прокат, хил. т

Вносът и износът на дълъг прокат показват обратната тенденция на плоския – през последните години износът на дълги продукти надвишава техния внос. Това се дължи на по-високото производство на тези продукти в България през последните години, като въпреки спада след 2008 год. нивото на износа е над нивото в годините преди 2008 год. Всичко това говори, че българските производители намират все повече външни пазари за своята продукция. През последните пет години вносът и износът на дълги валцувани продукти запазват относително еднакви нива – вносът е малко над 300 хил. т (по-нисък е само през 2010 год.), а износът е около 500 – 550 хил. т. (по-висок е само през 2011 год.). Видима е тенденцията за почти два пъти по-висок износ на дълъг прокат.

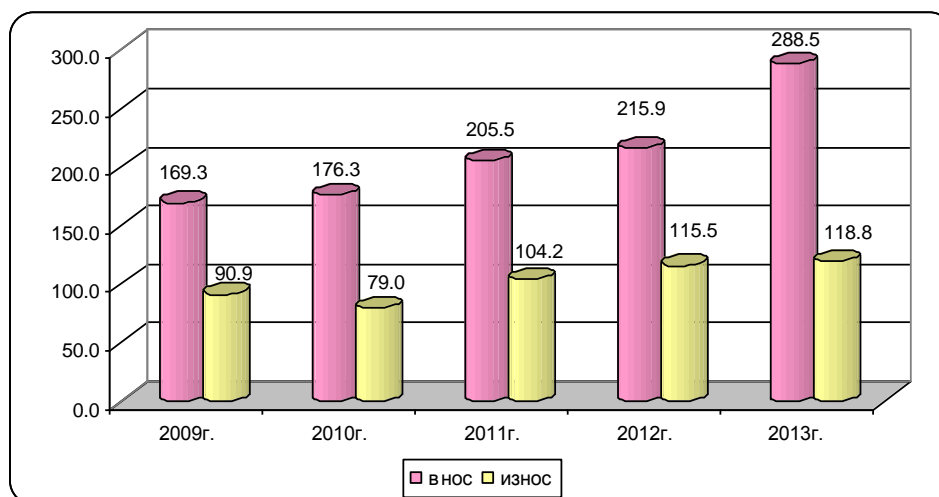
Фигура 2.17

Внос и износ на дълъг прокат, хил. т

Вносът и износът на метални изделия в периода 2009-2013 год. постепенно нарастват, като тенденцията през разглеждания период определено е вносът значително да надвишава износа, около два пъти, а през 2013 год. – почти 2.5 пъти. Повишението на вноса е резултат от по-висок потребление на тези продукти в страната, както и от факта, че по-голямата част от продукцията на българските фирми е насочена за износ, а по-малка част се реализира на вътрешния пазар.

Фигура 2.18

Внос и износ на метални изделия, хил. т

Данните от таблица 2.6 показват, че през 2013 год., общият внос на основните видове прокатни продукти е по-висок от износа, т.е. **през 2013 год. имаме отрицателно търговско салдо**. Общо за всички продукти вносът надвишава износа с 86.1 хил. т.

Таблица 2.6

**Външнотърговски баланс
на някои видове продукция за 2013год.**

Вид продукция:	Износ, хил. т	Внос, хил. т	Разлика
Полупродукти	11.7	412.6	-400.9
Плосък прокат	265.6	529.8	-264.2
Дълъг прокат	538.6	307.6	231.0
Изделия	118.8	288.5	-169.7
Скрап	611.0	93.3	517.7
Общо	1545.7	1631.8	-86.1

Източник: Митническа статистика, НАП

Различна е ситуацията при различните продукти:

- **Полупродукти** – България е нетен вносител на полупродукти, които се ползват като суровина от металургичните предприятия
- При **плоския прокат и изделията** вносът също надвишава износа;
- При **дългия прокат и скрапа** - износът е по-висок от вноса;

Външнотърговският баланс само на металургичното производство (без скрап) е също отрицателен – вносът е 1538.5 хил.т, а износът – 934.7 хил. т.

2.2.3. ВЪНШНОТЪРГОВСКИ ОБОРОТ НА ВАЛЦУВАНИ ЧЕРНИ МЕТАЛИ И ИЗДЕЛИЯ ОТ ТЯХ

През 2013 год. общият оборот на произведените валцуваните черни метали (без чугун, феросплави и скрап) е 2065.9 хил. т – има повишение от 103.1 хил. т спрямо 2012 год. Това се дължи на увеличението във вноса на тези продукти – със 137.7 хил. т спрямо 2012 год., тъй като износът през съответната година намалява – с 34.6 хил. т.

Таблица 2.7

Външнотърговски оборот на валцувани черни метали и изделия от тях, хил. т

Продукти от ВЧМ и изделия	2009	2010	2011	2012	2013	2013/2012 +/-	2013/2012 %
Валцувани черни метали							
- внос (вкл.полупродукти)	836.9	807.2	1410.0	1112.3	1250.0	137.7	112.4
- износ (вкл.полупродукти)	899.2	794.9	1085.5	850.5	815.9	-34.6	95.9
Общ оборот	1736.1	1602.1	2495.5	1962.8	2065.9	103.1	105.3
Салдо (износ-внос)	62.3	-12.3	-324.5	-261.8	-434.1	-172.3	165.8
Изделия от ВЧМ							
- внос	169.3	176.3	205.5	215.9	288.5	72.6	133.6
- износ	90.9	79.0	104.2	115.5	118.8	3.3	102.9
Общ оборот	260.2	255.3	309.7	331.4	407.3	75.9	122.9
Салдо (износ-внос)	-78.4	-97.3	-101.3	-100.4	-169.7	-69.3	169.0

Източник: Митническа статистика, НАП

2013 год. е четвърта подред година, в която се наблюдава отрицателно салдо, т.е вносът на съответната продукция надвишава нейния износ. Тъй като

вносът се увеличава, а износът намалява, отрицателното салдо достига най-високата си стойност през последните години, а именно - 434.1 хил. т.

При изделията от ВЧМ се налагат следните изводи – общият оборот нараства със 75.9 хил. т, което се дължи основно на внесените в повече 72.6 хил. т през 2013 год. спрямо предходната. Износът се повишава незначително спрямо 2012 год. – с 3.3 хил. т. и достига 118.8 хил. т. При изделията от ВЧМ външнотърговското салдо по традиция е отрицателно, като през 2013 год. то е 169.7 хил. т.

2.2.4. РЕАЛИЗАЦИЯ НА ВЧМ И НА ИЗДЕЛИЯ ОТ ТЯХ В СТРАНАТА

През 2013 год., спрямо 2012 год. (табл. 2.8), се наблюдава **известно повишение в реализираните количества** валцувани черни метали и изделия от тях. Повишението е с 31.4 хил. т и общата реализация достига 1209.7 хил. т.

Таблица 2.8

Реализация на продукцията от черни метали по видове, хил.т

Видове продукция	Износ		Вътрешен пазар		Обща реализация	
	2012г.	2013г.	2012г.	2013г.	2012г.	2013г.
Полупродукти	14.3	11.7	0.0	0.0	14.3	11.7
Дълъг прокат	516.0	538.6	164.3	234.6	680.3	773.2
Плосък прокат	320.3	265.6	16.8	14.5	337.1	280.1
Общо прокат	850.6	815.9	181.1	249.1	1031.7	1065.0
Изделия	115.5	118.8	31.1	25.9	146.6	144.7
Общо	966.1	934.7	212.2	275.0	1178.3	1209.7

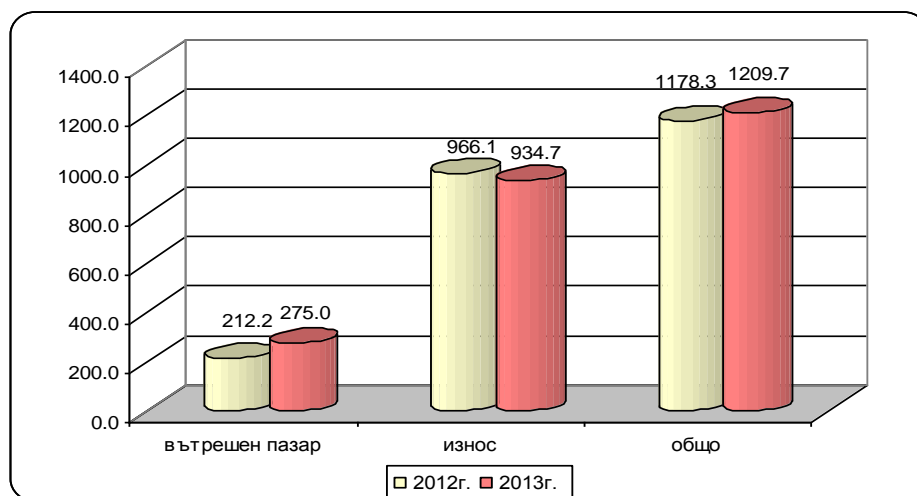
Източник: Фирмени данни, митническа статистика и НАП

Това завишение в реализацията е от вътрешния пазар, като за това от страна на БАМИ бяха предприети редица действия за ограничаване на нерегламентирания внос от други страни.

При **дългите продукти** се наблюдава повишение както в износа, така и в реализацията на продукцията на вътрешния пазар – общо с 92.9 хил. т; общата реализация на дълги продукти през 2013 год. е 773.2 хил. т.

При **плоските продукти** – обратно – отчита се намаление както в износа, така и в реализацията в страната – общо с 57 хил. т, като общата реализация на този тип продукция спада до 280.1 хил. т през 2013 год.

Фигура 2.19

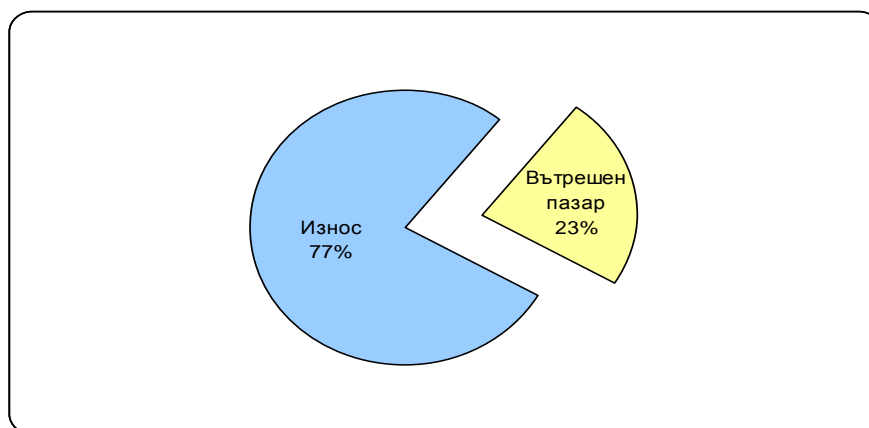

Реализация на продукцията от ВЧМ, 2012 и 2013 год.

Реализацията на **изделия от ВЧМ** през разглежданата година се запазва на същото ниво, като износа отбелязва незначително повишение, а реализацията на вътрешния пазар, обратното – слаб спад. Няма съществена промяна спрямо предходната година – 144.7 хил. т през 2013 год. спрямо 146.6 хил. т през 2012 год.

Българската продукция в черната металургия по традиция се реализира в по-голямата си част извън страната – около 75-80 %. И през 2013 год., показано на фигура 2.20, това съотношение се запазва – съответно 77 % се реализират извън страната, а само 23 % - на вътрешния пазар. Това е още веднъж потвърждение на факта, че българската *черна металургия е експортно ориентиран сектор*.

Фигура 2.20

Реализация на продукцията от ВЧМ, 2013 год.

2.2.5. РЕАЛНО ВЪТРЕШНО ПОТРЕБЛЕНИЕ НА СТОМАНЕНИ ПРОДУКТИ

Реалното вътрешно потребление на валцувани черни метали и изделия от тях в страната представлява сумата от реализацията на фирмите на вътрешния пазар и вноса на тези продукти в страната.

Таблица 2.9

Реално вътрешно потребление на стоманени продукти, хил.т

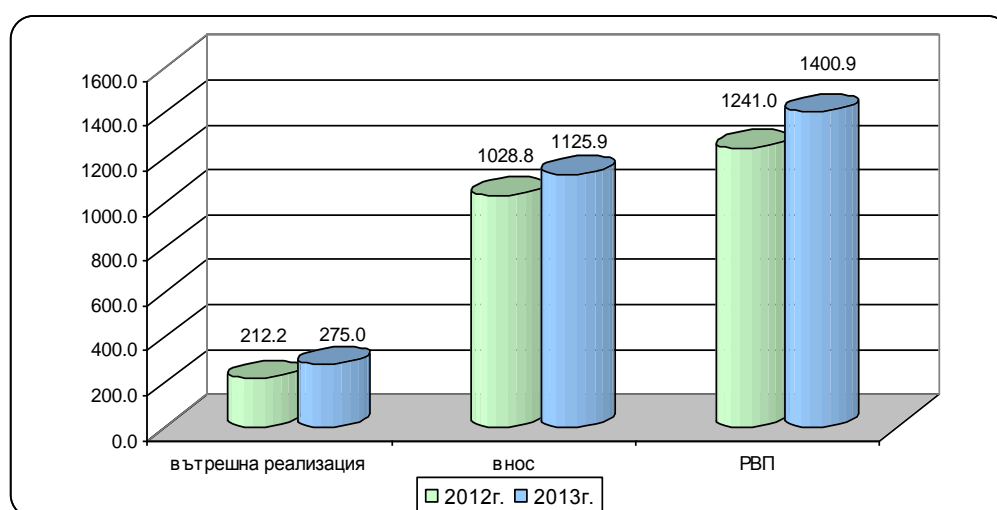
Продукти	2012			2013			2013/2012	
	вътрешна реализация	внос	общо	вътрешна реализация	внос	общо	разлика	%
Дълъг прокат	164.3	319.5	483.8	234.6	307.6	542.2	58.4	112.1
Плосък прокат	16.8	493.4	510.2	14.5	529.8	544.3	34.1	106.7
Общо прокат	181.1	812.9	994.0	249.1	837.4	1086.5	92.5	109.3
Изделия от ВЧМ	31.1	215.9	247.0	25.9	288.5	314.4	67.4	127.3
Общо	212.2	1028.8	1241.0	275.0	1125.9	1400.9	159.9	112.9

Източник: Митнически данни и НАП (за вноса), фирмени данни

Данните показват, че през 2013 год. **реалното вътрешно потребление (РВП) на стоманени продукти в България се повишава** с почти 160 хил.т спрямо 2012 год. и достига 1400.9 хил. т. Повишение има както при реализацията в страната – с 62.8 хил. т, така и при вноса – с 97.1 хил.т

През 2013 год. ръстът в РВП на прокатни продукти е 92.5 хил. т в сравнение с 2012 год., а при изделията от ВЧМ – с 67.4 хил. т.

Фигура 2.21

Реално вътрешно потребление през 2012 и 2013 год., хил.т

Потреблението на стоманени продукти се изразява и чрез т. нар. видимо потребление, което се определя по следната формула:

$$\text{ВП} = (\text{П} + \text{В}) - \text{И}, \text{ където}$$

ВП – видимо потребление, хил. т

ВПГН – видимо потребление на глава от населението, кг

П – произведени стоманени продукти, хил. т

В – внесени стоманени продукти, хил. т

И – изнесени стоманени продукти, хил. т

(без чугун, феросплави и скрап)

Видимото потребление на стоманени продукти (ВЧМ + изделия) през последните години се характеризира с цифрите, показани на таблица 2.10.

Данните показват тежкото отражение на икономическата криза върху българската икономика, довело до почти два пъти намалено потребление на стоманени продукти, спрямо периода 2007 год. – 2008 год.

Таблица 2.10

Видимо потребление на стоманени продукти, хил. т

Година	Производство	Внос	Износ	ВП	ВПГН
2007	2111.2	1745.7	1748.0	2108.9	301.2
2008	1941.1	1341.8	1210.7	2072.2	296.0
2009	1081.3	700.2	941.2	840.3	120.0
2010	964.5	734.6	854.4	844.7	112.6
2011	1194.4	1040.6	1164.9	1070.1	145.4
2012	895.1	1028.8	951.8	972.1	133.5
2013, в т.ч.	945.1	1125.9	923.0	1148.0	157.6
- дълъг прокат	679.7	307.6	538.6	448.7	61.6
- плосък прокат	194.1	529.8	265.6	458.3	62.9
- изделия	71.3	288.5	118.8	241.0	33.1

*Източник: Фирмени данни (за производството)
митнически (за вноса и износа)*

Данните за 2013 год. показват, че **видимото потребление (ВП)** на стоманени продукти в България спрямо 2012 год. се увеличава със 175.9 хил. т и достига 1 148 хил. т., като за отделните продукти е, както следва:

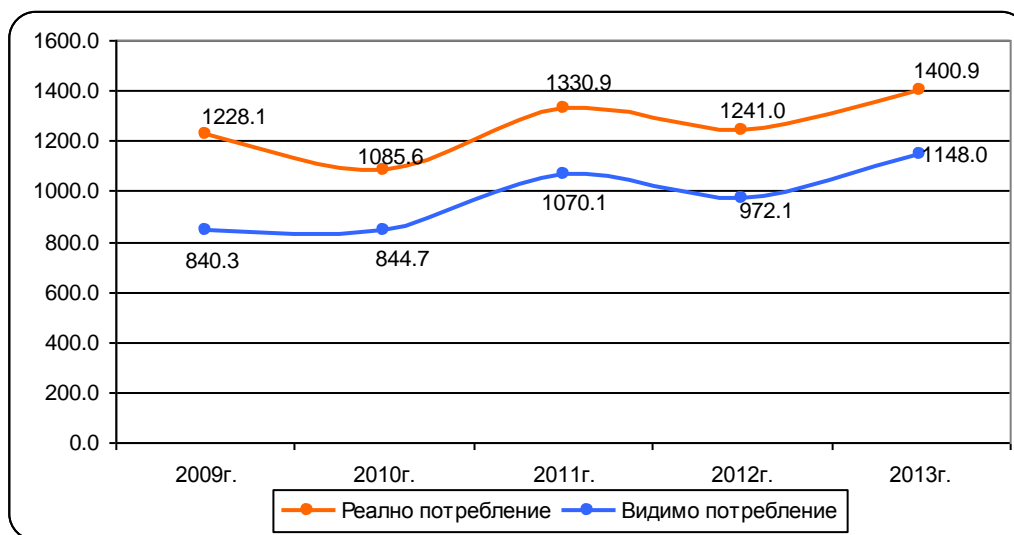
- дългия прокат – от 346.5 хил.т на 448.7 хил. т през 2013 год.;
- плоския прокат увеличението е по-малко – от 448.4 хил. т на 458.3 хил. т;
- при изделията от ВЧМ – от 177.2 хил. т на 241.0 хил. т през 2013 год.

Потреблението на стоманени продукти на глава от населението съответно нараства от 133.5 кг през 2012 год. на 157.6 кг през 2013 год. На този ръст влияние оказва и намаляващото население на страната през последната година.

Спрямо средното за Европейския съюз ниво, потреблението на стоманени продукти в България на глава от населението е почти два пъти по-ниско – 157.6 кг/човек в България спрямо 274.2 кг/човек средно за ЕС (по данни на Световната асоциация по стомана).

През 2013 год. разликата между видимото (1148.0 хил. т) и реалното потребление (1400.9 хил. т) на стоманени продукти е 252.9 хил. т. Данните от фиг.2.22 показват тенденция за намаляване на тази разлика, която е най-голяма през 2009 г.

Фигура 2.22

Реално и видимо потребление на стоманени продукти, хил. т

Горната графика показва, че и реалното, и видимото потребление в България през 2013 г. се повишават – съответно с 13 и 18 %. В ЕС през 2013 г. се отчита намаление и по двата показателя, съответно 3.7 % (3 888 хил. т) в реалното потребление и 0.4 % (624 хил. т) във видимото потребление.

2.3. ПРОИЗВОДСТВО И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ОГНЕУПОРНИ И ДРУГИ МАТЕРИАЛИ

Огнеупори и огнеупорни материали се използват основно от металургичните фирми за облицовка и обмазване на пещите и агрегатите.

Основните предприятия, производители на тези продукти и членове на Българската асоциация на металургичната индустрия са „Труд” АД – Русе, “Шамот ЕЛ ПЕ 2007” АД – гара Елин Пелин, “Римпекс” ООД и “Рефран” ЕООД.

Произведените от тези фирми огнеупорни продукти са дадени в табл. 2.11.

През 2013 год. производството на огнеупорни материали в страната отбелязва ръст от 1989.7 т спрямо 2012 год. и достига 16 659 т – най-високи стойности за последните пет години. Тенденцията през последните няколко години е за постепенно повишаване на количествата, но въпреки това нивото е доста по-ниско в сравнение с производството преди 2008 год., когато е било около два пъти по-високо.

Таблица 2.11

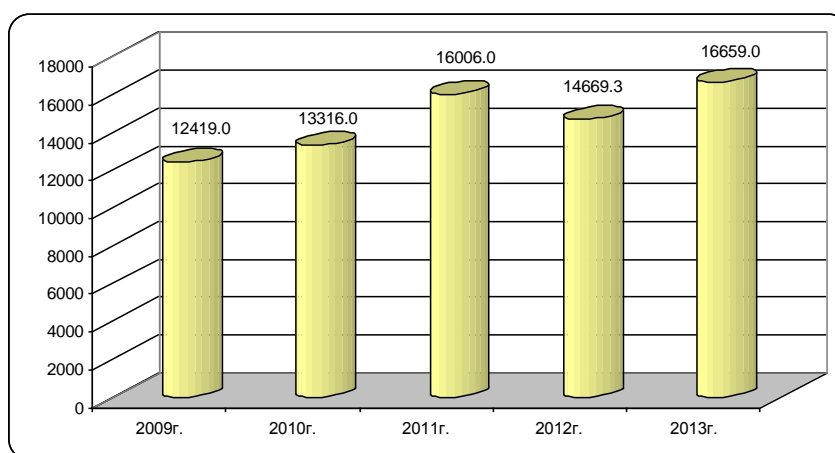
Производство на огнеупорни материали, т

Видове продукция	2009	2010	2011	2012	2013	2013/12 +/-	2013/12 %
Произведена продукция	12419.0	13316.0	16006.0	14669.3	16659.0	1989.7	113.6
- "Шамот ЕЛ ПЕ 2007" АД	237.0	2829.0	2725.0	2828.0	2935.0	107.0	103.8
- "Труд" АД	9552.0	8565.0	11502.0	10066.3	10930.0	863.7	108.6
- "Римпекс" ООД	900.0	486.0	369.0	400.0	1412.0	1012.0	353.0
- "Рефран" ЕООД	1730.0	1436.0	1410.0	1375.0	1382.0	7.0	100.5
Реализация, в т.ч.:	14059.0	13881.0	15251.0	14629.4	16637.9	2008.5	113.7
- износ	10621.0	3597.0	3401.0	3298.7	3131.5	-167.2	94.9
- вътрешен пазар	3438.0	10284.0	11850.0	11330.7	13506.4	2175.7	119.2

Източник: Фирмени данни

Всички фирми-производителки отбелязват ръст в производството си през 2013 год.

Фигура 2.23

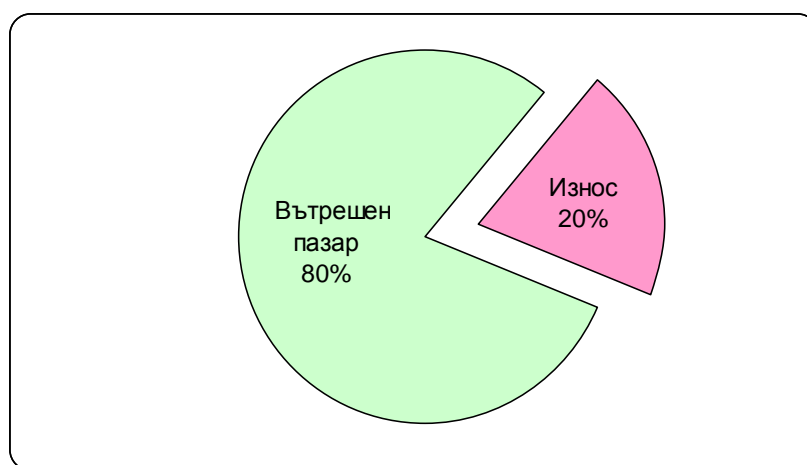

Производство на огнеупорни материали, т

Българските производители на огнеупори и огнеупорни материали традиционно реализират по-голямата част от своята продукция в страната, а по-малка част са предназначени за международните пазари.

През 2013 год. на вътрешния пазар са реализирани 12 494.4 т, а са изнесени 3 131.5 т. Спрямо 2012 год., когато това съотношение е 77 % за вътрешна реализация и 23 % за износ, през 2013 год. то е 80%/20 % също в полза на вътрешния пазар. Има ръст в реализираните в страната количества – 1 163.7 т повече от 2012 год., а при износа се отчита лек спад от 167.2 т.

Фигура 2.24

Реализация на огнеупорни материали, 2013 год.

В състава на БАМИ членуват и фирми, осъществяващи икономическа дейност по **КИД 24.5. Леене на метали**. В настоящия и предходните годишници няма данни за производството и реализацията на тяхната продукция.

В следващото издание на бюлетина екипът предвижда да бъде включена информация за производствената дейност на леярските фирми - членове на Асоциацията.

РАЗДЕЛ ТРЕТИ

ЦВЕТНАТА МЕТАЛУРГИЯ В БЪЛГАРИЯ

3.1. ПРОИЗВОДСТВО НА ЦВЕТНИ МЕТАЛИ

3.1.1. ПРОИЗВОДСТВО НА АНОДНА И ЕЛЕКТРОЛИТНА МЕД

В България анодна и електролитна мед се произвеждат в “Аурубис България” АД. Фирмата е лидер на металургичния бизнес в страната и водещо предприятие в Европа. Технологичната схема и съвременното оборудване отговарят на най – добрите налични техники и технологии, тъй като **през последните десет години за модернизация и екологично ефективни подобрения са инвестирани над един милиард лева.**

Само през 2013 год. инвестициите възлизат на 55 100 хил.лева. Основната част от тях са вложени в програмата за защита на околната среда и повишаване на производителността – „Аурубис България 2011 - 2014”.

През 2013 год. продължи изграждането на нова пречиствателна станция за отпадъчни води от дъждовно дренажна канализация, което ще завърши през есента на 2014 год. **С екологична насоченост и акцент върху дейностите по оползотворяване на рециклирани суровини** е новата инвестиция на компанията през 2013 год. в зелена индустрия.

Основните продукти в медодобивно производство са анодната и катодна мед, а при оползотворяването на съдържащата се в концентратите сяра се произвежда сярна киселина. Като съпътстващ продукт се получава и фаялитов концентрат. Благородните метали се концентрират в аноден шлам, които се преработва за тяхното извличане.

Производството на анодна и електролитна мед в България през последните пет години е показано в таблица 3.1 и на фиг. 3.1.

Таблица 3.1

Производство на анодна и електролитна мед, тона

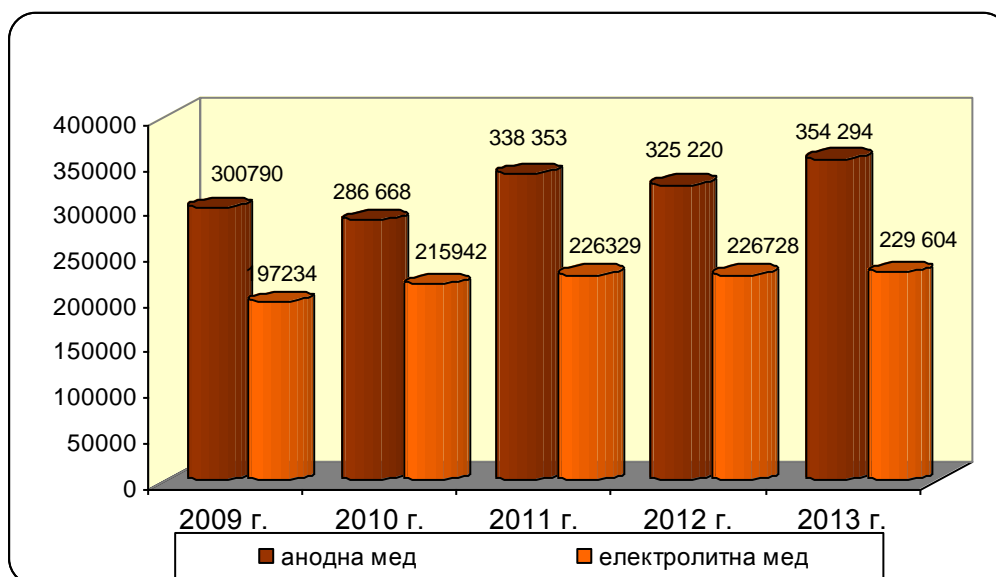
Продукт	2009	2010	2011	2012	2013	Разлика 2013/2012	
						+/-	%
Анодна мед	300 790	286 668	338 353	325 220	354 294	29 074	108.9
Електролитна мед	197 234	215 942	226 329	226 728	229 604	2 876	101.3

Източник: Фирмени данни.

През 2013 год. се наблюдава ръст в производството на анодна мед с 8.9 %, а при катодната мед увеличението е 1.3 %. Суровините за този ръст са предимно от увеличен внос на концентрати, но и от ръст на медните отпадъци.

В резултат на оползотворяването на съдържащата се в концентратите сяра е произведена 1 234 289 т сярна киселина - с 25.3 % повече от 2012 год.

Фигура 3.1

Производство на анодна и електролитна мед, тона

Относителният дял на електролитната мед, произведена в България през 2013 год. представлява 1.10 % от световния добив и 8.6 % от произведената в ЕС (28). За 2012 г. тези цифри са съответно 1.13 % и 8.3 %.

По отношение на анодната мед, произведените през 2013 год. количества представляват 16,2 % от това на ЕС и България е фактор в производството на този стратегически метал за всяка индустриално развита страна.

Данни за преработените концентрати и скрап, вложени при производството на анодна и електролитна мед през периода 2009 – 2013 год. са представени в таблица 3.2.

Таблица 3.2

Преработени суровини при производството на анодна и електролитна мед

Продукт	2009	2010	2011	2012	2013	Разлика 2013/2012	
						+/-	%
Концентрати, т	991 677	928 365	1 068 095	976 718	1 227 926	251 208	125.7
- съдържание на мед, %	25.68	24.76	24.00	24.14	24.06	-0.08	
- метално съдържание, т	254 662	229 909	256 343	235 822	295 435	59 613	125.3
в т.ч.: във вносни	172 433	148 900	171 808	157 169	220 128	62 959	140.1
в местни	82 229	81 009	84 535	78 653	75 307	-3 346	95.7
Скрап (закупен), т	25 091	39 321	54 575	56 104	60 320	4 216	107.5

Източник: Фирмени данни.

През 2013 год. са преработени 1227 926 т медни концентрати, което е с 251 208 т (25.7 %) повече от 2012 год. В тях се съдържат 295 435 т мед. Съотношението на вложените вносни към местните концентрати (74.5/25.5)

показва повишение на относителния дял на метала в преработените вносни концентрати в сравнение с този през предходната година (съответно 66.6/33.4 през 2012 год.).

През 2013 год. делът на преработения меден скрап в общата шихта нараства с 4 216 т. (7.5 %). Поради общото увеличение на преработените суровини относителният дял на същите намалява от 19.2 % до 17.0 %.

3.1.2. ПРОИЗВОДСТВО НА ОЛОВО

В България има изградени мощности за производство на блоково олово и оловни сплави от първични суровини (концентрати) и от оловосъдържащи отпадъци. «КЦМ» АД е лидер в производството на олово, добито предимно от първични суровини в страната и в Югоизточна Европа.

С цел подобряване на конкурентоспособността на производството и запазване на лидерските позиции в региона, в предприятието се изгражда **Ново оловно производство, включващо уникална пещ Ausmelt**. Технологичната схема е изключително иновативна и без аналог в Европа. С въвеждане на новите мощности се очаква нарастване на производителността на труда, значително намаляване на енергийното потребление и промяна на структурата на вложените суровини, като делът на отпадъците в тях ще достигне 30 %. Същевременно ще се постигне съответствие със световните стандарти за здравословни и безопасни условия на труд и ще се подобрят екологичните показатели. Въвеждането в редовна експлоатация на Новото оловно производство ще се осъществи през настоящата 2014 година.

Данни за производството на олово, през последните пет години са представени в таблица 3.3 и на фиг. 3.2.

Таблица 3.3

Производство на олово, тона

Продукт	2009	2010	2011	2012	2013	Разлика 2013/2012	
						+/-	%
Олово - първично	83 104	82 067	72 230	68 438	71 668	3 230	104.7
в т.ч. “КЦМ” АД	61 768	65 415	65 701	68 438	71 668	3 230	104.7
“ОЦК” АД	21 336	16 652	6 529	-	-	-	-
Олово - вторично	16 379	17 049	18 703	17 718	19 074	1 356	107.6
“Монбат Рисайкл.” ЕАД	15 250	16 029	16 003	14 603	14 904	301	102.1
“ЕЛБАТ” АД	1 129	1 020	2 700	3 115	4 170	1 055	133.9
Олово - общо	99 483	99 116	90 933	86 156	90 742	4 586	105.3

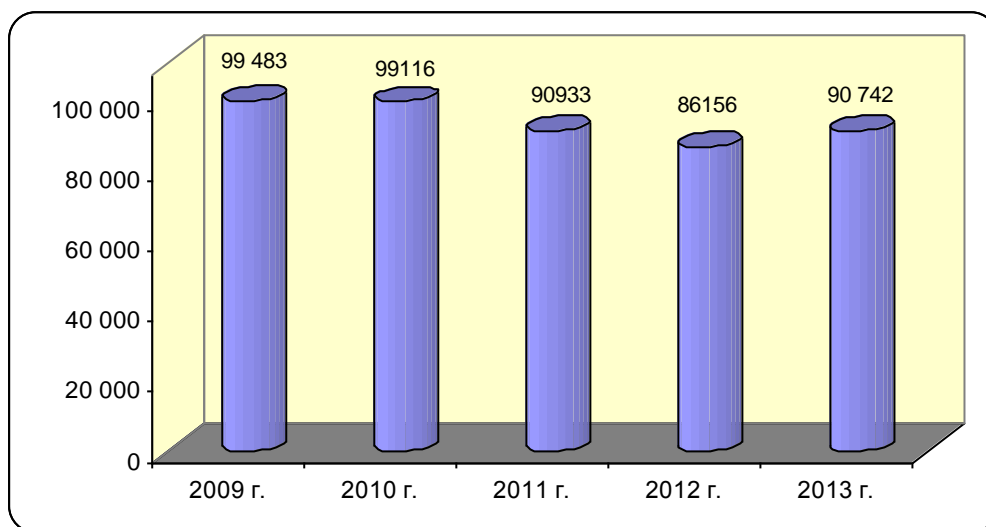
Източник: Фирмени данни.

Общото количество олово (първично и вторично), произведено през 2013 год. нараства с 5.3 %, като оловото, получено при преработката предимно от първични суровини се увеличава с 3 230 т (4.7 %).

През 2013 год. от други предприятия са произведени 19 074 т. вторично олово и оловни сплави. В сравнение с предходната година произведените количества нарастват с 1 356 т (със 7.6 %). Относителният дял на вторичното олово и оловни сплави, получени при преработката на акумулаторни/оловни отпадъци от общото количество олово е 21 % и се запазва на нивото 2012 год.

Общото количество олово, произведено в България от първични и вторични суровини през 2013 год. представлява 0.809 % от световното производство и 5.48 % от това на ЕС (28). За 2012 год. тези цифри са съответно 0.809 % и 5.22 %.

Фигура 3.2

Производство на олово-общо, тона

Данни за преработените суровини в мощностите за производството на първично олово са показани в таблица 3.4.

Таблица 3.4

Преработени суровини при производството на олово, тона

Продукт	2009	2010	2011	2012	2013	Разлика 2013/2012	
						+/-	%
Метал в концентрати	72 069	68 190	55 965	57 123	60 917	3 794	106.6
в т.ч.: във вносни	59 366	56 054	45 844	42 757	44 931	2 174	105.1
в местни	12 703	12 136	10 121	14 366	15 986	1 620	111.3
Преработен скрап (външен)	13 993	15 444	16 860	14 574	12 341	-1 457	84.7

Източник: Фирмени данни.

През 2013 год. са преработени оловни концентрати, съдържащи 60 917 т олово. Съотношението олово във вносни / олово в местни концентрати е 73.8/26.2 % (74.8/25.2 % през 2012 год.), като **обема на вложените местни концентрати продължава да нараства.**

Делът на вложените оловни отпадъци при производството на първично олово от 20.3 % през 2012 год., намалява до 16.8 %, като количествата преработен скрап са с 1 457 т по-малко.

3.1.3. ПРОИЗВОДСТВО НА ЦИНК

В България блоков цинк и цинкови сплави вече се произвеждат само в “КЦМ” АД.

Данните за производството на цинк през последните пет години са показани в таблица 3.5 и на фиг. 3.3

Таблица 3.5

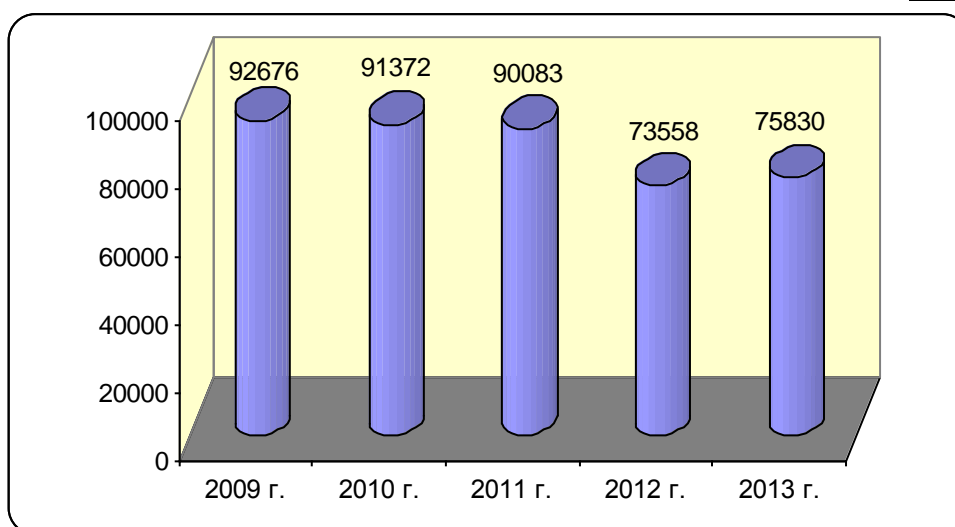
Производство на цинк, тона

Продукт	2009	2010	2011	2012	2013	Разлика 2013/2012	
						+/-	%
Цинк - общо	92 676	91 372	90 083	73 558	75 830	2 272	103.1
в т.ч. “КЦМ” АД	68 478	72 309	73 319	73 558	75 830	2 272	103.1
“ОЦК” АД	24 198	19 063	16 764	-	-	-	-

Източник: Фирмени данни

През 2013 год. общото производство на цинк нараства с 3.1 %, в сравнение с предходната година, като “КЦМ” АД достига най-голям обем на продукцията за последните пет години.

Фигура 3.3

Производство на цинк, тона

През 2013 год. относителният дял на произведения в България цинк представлява 0.588 % от световния добив и **3.78 % от произведения в страните на ЕС(28)**. За 2012 год. тези цифри са съответно 0.583 % и 3.68 %.

Данните за преработените концентрати и скрап при производството на цинк са показани на таблица 3.6.

Преработени суровини при производство на цинк, тона

Продукт	2009	2010	2011	2012	2013	Разлика 2013/2012	
						+/-	%
Метал в концентрати,	86 735	91 544	82 993	56 017	66 894	10 877	119.4
- в т.ч. във вносни:	77 936	83 373	74 389	47 022	54 902	7 880	116.8
- в местни:	8 799	8 171	8 604	8 995	11 992	2 997	133.3
Преработен закупен скрап	7 620	7 797	11 033	10 203	11 363	1 160	111.4

Източник: Фирмени данни

През 2013 год. са преработени концентрати, съдържащи 66 894 т цинк, с 10 877 т повече от 2012 год. Съотношението цинк във вносни / цинк в местни концентрати е 82.1/17.9 % (83.9/16.1% през 2012 год.), като продължава да **нараства относителният дял на местните суровини.**

В сравнение с предходната година оползотворените външни отпадъци са с 1 160 т повече, но техният дял в общата шихта от 15.4 % през 2012 год. намалява до 14.5 %.

През 2013 год. общите инвестиции, вложените за реализацията на нови обекти и капиталови ремонти в КЦМ АД възлизат на 73.1 млн.лева. Най-голям дял от тях са насочени към обектите от Ново оловно производство и проекта "Технологично обновление и разширение на цинково производство" в рамките на мащабната инвестиционна програма "Технологично обновяване и разширение на производството (ТОРП)".

През 2013 година в предприятието бяха завършени и други важни обекти, свързани с увеличаване дела на вторичните цинкови суровини, разширяване технологичните възможности за преработка на концентрати с високи нива на примеси, оптимизиране разходите на ел.енергия, реагенти и др.

3.1.4. ПРОИЗВОДСТВО НА БЛАГОРОДНИ И СЪПЪТСТВАЩИ МЕТАЛИ, СПЛАВИ И ХИМИЧЕСКИ ПРОДУКТИ

Добивът на благородни и съпътстващи метали в основна степен зависи от тяхното съдържание и в общите количества на преработените първични суровини (концентрати).

Важна част от технологичните процеси при производството на основните цветни метали (мед, цинк и олово) и критерии за висока конкурентоспособност е улавянето и оползотворяването на полезните метални и неметални компоненти, които се концентрират в отпадните технологични газове, в твърдите странични продукти и в отпадните води. В тези процеси се произвеждат съпътстващи метали или различни стокови химически продукти,

които повишават ефективността на основното производство, паралелно водят до опазване на околната среда от замърсяване.

Данни за производството на благородни и съпътстващи метали, сплави и химически продукти са посочени в таблица 3.7.

Произведените съпътстващи метали кадмий и телур през изминалата година нарастват, като увеличението при телура е повече от два пъти.

Количеството на добитото сребро също бележи ръст от 19.6 %.

В сравнение с 2012 г. производството на цинкови сплави намалява с 24.3 %, а количеството на произведените оловни сплави нараства с 25.5 %.

Най – голям производител на акумулаторни сплави в страната, с дял от 76.3 %, е “Монбат Рисайклинг” ЕАД.

Таблица 3.7

Производство на вторични, благородни и съпътстващи метали, сплави и химически продукти(т, кг)

Продукт:	2009	2010	2011	2012	2013	Разлика 2013/2012	
						+/-	%
Кадмий на блок, т	506.8	456.5	428	360	411	51	114.2
Сребро, кг	39 997	27 538	32 144	46 523	55 637	9 114	119.6
Сребърни изделия, кг	н.д.	11 073	9 420	5 889	5 474	-415	93.0
Злато, кг	244	190	163	341	278	-63	81.5
Златни изделия, кг	н.д.	25	6	26	26	0	100.0
Телур, кг	3000	2 468	4 872	2 472	5 014	2 542	202.8
Оловни сплави, т	11 379	10 783	11 490	12 367	15 516	3 149	125.5
Цинкови сплави, т	14 259	17 501	16 658	13 867	10 499	-3 368	75.7
Бисмутно олово, т	780	586	595	675	732	57	108.4
Калаени сплави, т	-	4	2.7	1.8	4.0	2.2	222.2
Алуминиеви сплави	2 805	7 402	9 485	7 894	8 825	931	111.8
Цинков сулфат, т	3 715	3 636	3 049	3 453	5 604	2151	162.3
- в т.ч. монохидрат	3 476	3 372	2 645	2 953	3 445	492	116.7
Натриев бисулфит, т	2 560	1 961	1 408	-	-	-	-
Натриев сулфат, т	-	-	н.д.	1 750	1 846	96	105.5
Сярна киселина, т	1 152 580	1 075 617	1 203 454	1 100 835	1 352 588	251 753	122.7

Източник: Фирмени данни.

От преработката на алуминиеви отпадъци в “Стам Трейдинг” АД се получават вторични алуминиеви сплави. През 2013 год. произведените количества нарастват с 931 т (с 11.8 %).

Произведената сярна киселина има най-съществен дял в спектъра от химически продукти, получени при производството на мед, цинк и олово. В сравнение с предходната година количествата нарастват значително (с 22.7 %).

3.1.5.ПРОИЗВОДСТВО НА ПРОКАТ ОТ ЦВЕТНИ МЕТАЛИ И СПЛАВИ

Данните за производството са представени в таблица 3.8 и на фиг.3.4 и 3.5

През последните пет последователни години производството на прокат от цветни метали и техните сплави в България се развива устойчиво и общото количество на продукцията нараства с повече от 75%. През 2013 год. в сравнение с предходната година са произведени 12 724 т повече прокат, което представлява ръст от 9.8 %.

Таблица 3.8

Производство на прокат от цветни метали и сплави, тона

Продукт	2009	2010	2011	2012	2013		Разлика 2013/2012	
						%	+/-	%
Прокат от ТЦМ и сплави	27 920	42 632	57 130	61 971	65 462	46.0	3 491	105.6
в т.ч. меден	24 793	35 608	39 274	40 440	44 445	31.2	4 005	109.9
месингов	3 127	6 062	5 268	6 136	6 762	4.7	626	110.2
цинков	-	962	12 588	15 395	14 255	10.1	-1 140	0.93
Алуминиев прокат - общо	53 118	64 138	67 278	67 642	76 875	54.0	9 233	113.6
в т.ч. -“Алкомет” АД	40 010	48 883	52 754	53 947	60 960	42.8	7 013	113.0
-“ЕТЕМ България” АД	10 870	13 525	12 437	13 000	14 609	10.3	1 609	112.4
-„ПИХ Индъстри”АД	2 238	1 730	2 087	695	1 306	0.9	611	187.9
Общо:	81 038	106 770	124 408	129 613	142 337	100.0	12 724	109.8

Източник: Фирмени данни

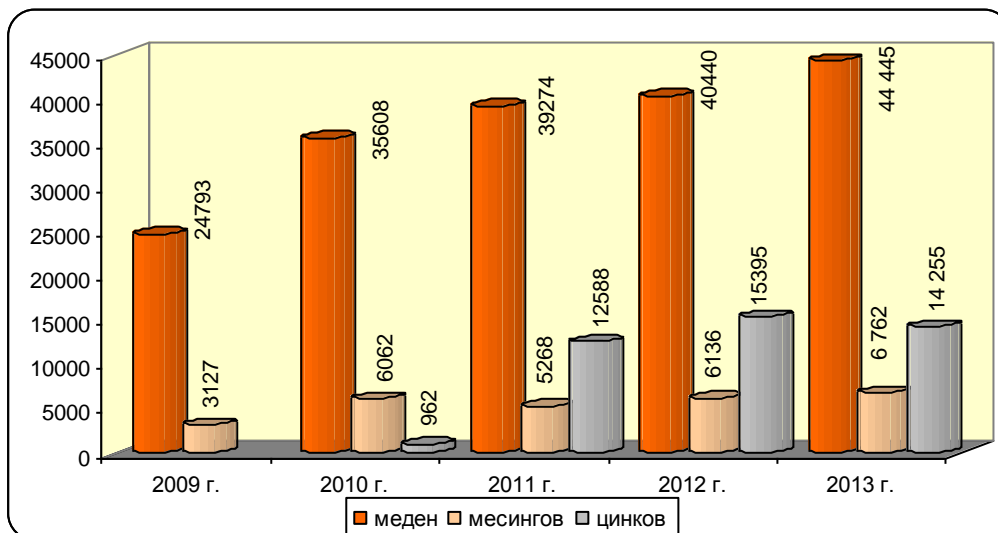
За последната година при производството на прокат от тежки цветни метали (ТЦМ) се наблюдава ръст от 5.6 %, а при алуминиевия прокат увеличението е още по – значително, с 13.6 %. В резултат на това относителният дял на алуминиевия прокат нараства от 52.2 % през 2012 год. до 54 % през 2013 год..

На фиг.3.4 са представени количествата произведен прокат от тежки цветни метали (ТЦМ) и сплави през периода 2009 г.– 2013 г. – по видове.

Най-значимият производител на продукти от ТЦМ и сплавите им в страната е “София Мед” АД. Компанията произвежда широка гама валцов и пресов прокат – листове, ленти, кръгове, дискове, шини, пръти и профили, които се използват в строителството, машиностроенето, електротехниката и други сектори.

След големия спад на производството през 2009 год., настъпил в резултат на икономическата криза, предприятието увеличи обема на произведената продукция повече от два пъти в резултат от въведените нови мощности и усвоени нови продукти.

Фигура 3.4

Производство на прокат от ТЦМ, тона

Съотношението на произведения меден, месингов и цинков прокат спрямо общото количество през 2013 год. е 67.9 / 10.3 / 21.8 %. Това разпределение през 2012 год. е било съответно 65.3 / 9.9 / 24.8 %.

На Фигура 3.5 са представени произведените количества валцов и пресов прокат от ТЦМ от 2009 г. до 2013 г.

Фигура 3.5

Производство на валцов и пресов прокат от ТЦМ, тона

В съответствие с технологичните възможности на наличното оборудване при медния прокат преобладава валцовия. Той заема 67.3 % от общото количество. От месинг и цинк са произведени само валцовани продукти.

През 2013 год. по-съществено увеличение се наблюдава при пресовия прокат (12.2 %), докато валцовият прокат от ТЦМ нараства само с 2.7 %.

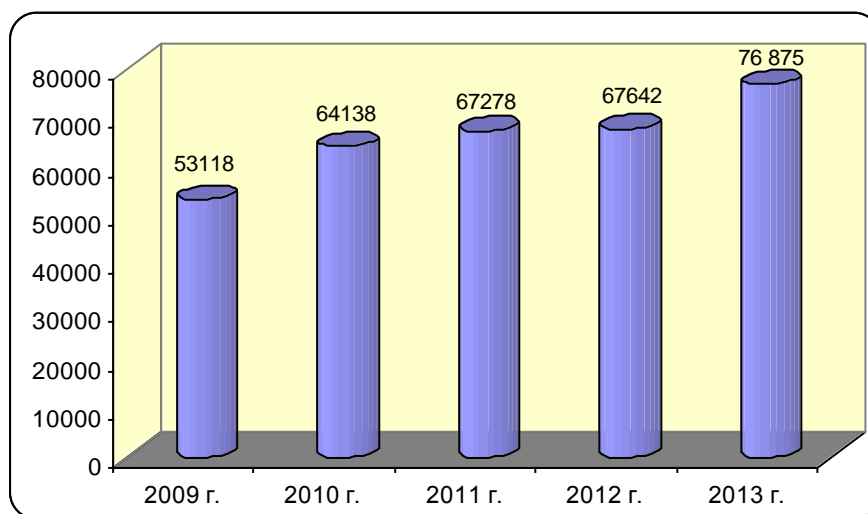
В “София Мед” АД са преработени 14 863 т. външен скрап, но в сравнение с 2012 год. оползотворените отпадъци намаляват с 39.4 %, за сметка на вложените първични метали.

През 2013 год. в предприятието са инвестирани около 13.3 млн.лева. Най – съществените инвестиционни проекти са свързани с оптимизиране потреблението на ел.енергия, въвеждане на нови мощности с цел разширяване на асортимента и усвояване на нови продукти с по-висока добавена стойност, повишаване конкурентоспособността на компанията и технологичните възможности за увеличаване делът на вложените вторични суровини.

Данни за производството на алуминиев прокат по предприятия са представени по-горе, в табл.3.8. Основни производители на алуминиев прокат в страната са „Алкомет” АД, „ЕТЕМ България” АД и „ПИХ Индъстри” АД. Тяхното общо производство, обединено по отделни видове прокат, е показано на фиг.3.6 и фиг. 3.7.

През 2013 год. производството на алуминиев прокат нараства и в трите предприятия, общо с 13.6 %.

Фигура 3.6

Производство на алуминиев прокат, тона

“Алкомет” АД най-голямото предприятие, специализирано в производството на пресов (тръби, пръти и профили) и валцов (ленти, листове и фолио) прокат от алуминий и алуминиеви сплави. Компанията произвежда около 80 % от общото количество алуминиев прокат в страната.

През 2013 год. в предприятието са произведени 60 960 т прокат и в сравнение с предходната година обемът на продукцията нараства с 13 %. Съотношението на произведените количества валцов и пресов прокат е 69.5/30.5 % (65 / 35 % през 2012 г.), като увеличението на валцованите продукти се дължи главно на въведените през 2013 год. нови мощности и повишаване капацитета на валцово производство.

През изминалата година в “Алкомет” АД са реализирани инвестиции и проекти на стойност 5.7 млн.лева. Вече са въведени в експлоатация за последните години машини и оборудване на стойност над 28 млн.лв., като: машина за флюси, газова пещ за рулони СААСАФ-60, пещ „Рота” във валцов цех, фолиев стан „МИНО” и др.

Мащабната инвестиционна програма на дружеството до 2015 год. предвижда в незавършени обекти да бъдат направени нови инвестиции за около 11 млн.лв. Това ще повиши конкурентоспособността на предприятието чрез съществени изменения в техническото равнище на машините и оборудването. Предстои постепенно да се повишава капацитета на валцово производство – с почти 30 %, а на пресовото с около 1.5 пъти, ще се подобри качеството на произвежданата продукция и енергийната ефективност, ще се повиши производителността на труда.

През 2013 год. в “Алкомет” АД са преработени 5 594 т алуминиеви отпадъци (с 11.4 % по-малко от 2012 год.).

“ЕТЕМ България” АД произвежда различни видове алуминиеви профили и архитектурни конструкции – дограми и фасадни елементи за строителството. Фирмата е единствен производител в страната на алуминиеви архитектурни системи с марката ЕТЕМ Building Systems.

През 2013 год. дялът на алуминиевият прокат, произведен в “ЕТЕМ България” АД е 19.0 % от общото количество, а **производството бележи ръст от 12.4 %.**

В нови проекти за модернизация и разширение през изминалата година компанията е вложила инвестиции на стойност 6.6 млн.лева.

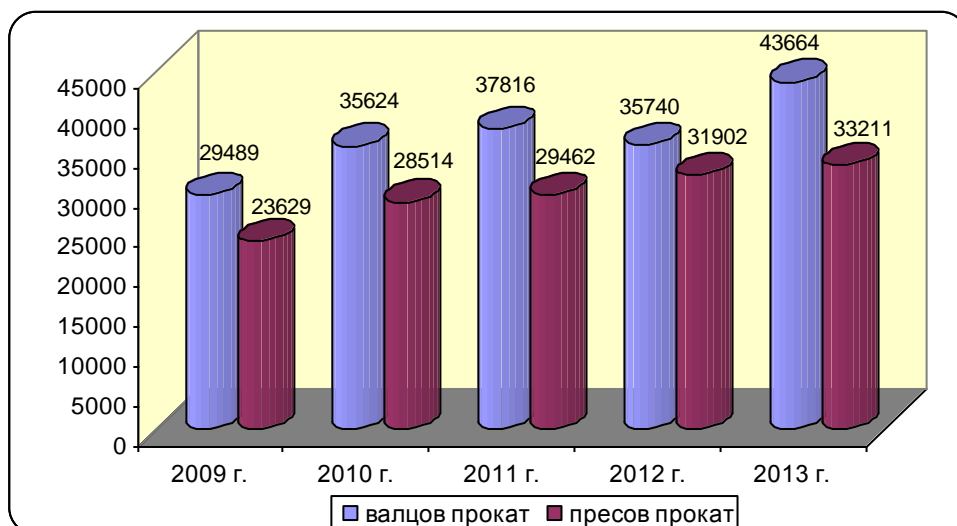
“ПХИ Индъстри” АД е единственото предприятие в страната, което произвежда заварени алуминиеви тръби (основното производство са стоманените тръби).

След резкия спад през 2012 год. производството на алуминиеви тръби постепенно се възстановява и през 2013 год. нараства около два пъти.

През 2013 год. за закупуване и внедряване в производството на технически съоръжения, фирмата инвестира 100 хил.лева.

Производството на алуминиев прокат по видове е представено на фиг.3.7.

През всички посочени години производството на валцов прокат е високо и с изпреварващ темп на нарастване, спрямо пресовия прокат. Така през 2013 год. валцовият прокат нараства значително – с 22.2 %, а пресовият бележи ръст от 4.1%.

Производство на пресов и валцов алуминиев прокат, тона

Съотношението на валцовия към пресовия прокат през 2013 год. е 56.8/43.2 % (52.8/47.2 % през 2012 год.).

3.1.6. ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА ОТПАДЪЦИ ОТ ЦВЕТНИ МЕТАЛИ

Отпадъците от цветни метали са високо ефективен и енергоспестяващ суровинен ресурс за металургичното производство.

Данни за преработените отпадъци от цветни метали (метално съдържание) за периода 2009 - 2013 год. от фирмите – членове на БАМИ са представени в таблица 3.9.

Таблица 3.9

*Преработени отпадъци от цветни метали
в металургичните производства, тона*

Отпадък	2009 общо	2010 общо	2011 общо	2012 общо	2013 общо	Разлика 2013/2012	
						+/-	%
Мед	33 713	50 057	68 011	80 655	75 183	-5 472	93.2
Олово	26 483	31 699	37 623	35 575	33 516	-2 059	94.2
Цинк	7 620	7 797	11 023	10 203	11 363	1 160	111.4
Алуминий	8 933	15 680	17 212	15 615	15 682	67	100.4
Общо	76 749	105 233	133 869	142 048	135 744	-6 304	95.6

Източник: Фирмени данни

От таблицата е видно, че общото количество на преработените отпадъци от цветни метали през 2013 год. намалява с 6 304 т (с 4.4 %).

Рециклирани са с 5 472 по-малко медни и 2059 т оловни отпадъци, а има увеличение в цинковите вторични суровини.

Намалените количества са от спад на доставките от страната и на тези от внос. Паралелно с това намалява и износа на отпадъци от цветни метали, което показва по-нисък обем на количествата вторични метали, получавани от индустрията и бита, както и на намаляващия амортизационен скрап в страната.

3.2. ТЪРГОВСКИ ОБМЕН И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ЦВЕТНИ МЕТАЛИ И СПЛАВИ

3.2.1. ВНОС НА ЦВЕТНИ МЕТАЛИ И НА ИЗДЕЛИЯ ОТ ТЯХ

Количествата на внесените цветни метали, сплави и изделия от тях през последните пет години са показани на таблица 3.10.

Таблица 3.10

Внос на цветни метали и изделия от тях, тона

Стоки	2009	2010	2011	2012	2013	Разлика 2013/2012	
						+/-	%
Мед, общо, в т.ч.	38 529	54 710	74 083	82 051	81 300	-751	99,1
Аноди	177	-	1	58	1 504	1 446	2593,1
Католи,сплави,заготовки	7 799	8 202	12 398	6 815	13 921	7 106	204,3
Скрап	20 729	35 464	52 461	64 561	56 040	-8 521	86,8
Пръти и профили	3 173	4 130	3 908	4 371	4 415	44	101,0
Телове	4 001	2 830	2 148	3 779	2 600	-1 179	68,8
Ламарини и фолио	1 012	2 534	1 802	1 145	1 521	376	132,8
Тръби	1 638	1 550	1 365	1 322	1 299	-23	98,3
Олово, общо, в т.ч.	22 952	26 077	27 764	23 103	34 932	11 829	151,2
Блок и сплави	10 181	7 283	21 566	21 064	23 536	2 472	111,7
Скрап (чист)	12 143	17 461	4 627	1 660	11 050	9 390	665,7
Прокат	628	1 333	1 571	379	346	-33	91,3
Цинк, общо, в т.ч.	2 978	2 879	5 783	10 030	4 323	-5 707	43,1
Блок и сплави	2 480	1 761	2 900	6 876	2 765	-4 111	40,2
Скрап	194	510	635	602	630	28	104,7
Прокат	304	608	2 248	2 552	928	-1 624	36,4
Алуминий,общо, в т.ч.	98 342	118 702	124 425	123 030	150 621	27 591	122,4
Блок и сплави	55 807	71 912	78 877	86 090	105 738	19 648	122,8
Скрап	3 013	6 876	4 625	1 582	1 742	160	110,1
Пръти и профили	15 457	12 087	13 133	16 166	17 727	1 561	109,7
Телове	4 772	6 113	4 111	4 925	3 732	-1 193	75,8
Листа и ленти	14 591	17 255	18 873	8 582	10 010	1 428	116,6
Фолио	3 887	3 619	4 087	4 801	5 442	641	113,4
Тръби	815	840	719	884	6 230	5 346	704,8
Общо	162 801	202 368	232 055	238 214	271 176	32 962	113,8
Стойност, млн. €	353.6	562.9	752.9	775.3	753.5	-21.8	97.2
Стойност, млн. лева	691.6	1100.9	1 472.6	1 516.4	1473.7	-42.7	97.2

Източник: Митническа статистика и НАП

Данните показват, че през 2013 год. обема на внесените цветни метали и продукти от тях нарастват с 13.8 % , на стойност 1 473.7 млн. лева.

Най-голям дял от общия внос заема **блоковия алуминий**, който представлява основна суровина за производството на алуминиеви продукти и изделия.

Поради нарасналото производството на прокат в страната, вносът на необработен алуминий през 2013 год. се увеличава с 22.8 % От ЕС се внасят 37.8% от доставките, а останалите количества са внос от други страни (Мозамбик, Русия, Турция).

Произходът на вноса при **рафинираната мед и сплавите на медна основа** е както следва: 32.3 % от страните-членки на ЕС и 67.7 % от други страни, като с най-голям дял е вносът от Турция. През 2013 год. внесените количества нарастват повече от два пъти. **Медните продукти**, доставени от ЕС са 38.8 % , а 51.9 % от други балкански страни.

Вносът на необработено **олово, включително оловни сплави** в сравнение с 2012 год. нараства с 11.7 %. От ЕС идват 56.2 % от доставките, а останалите количества се внасят от други страни (17.5 % от Русия, 11.8% от Израел и др.).

Внесените количества необработен цинк в сравнение с 2012 год. рязко намаляват (с около 60 %). Вносът е главно от страни-членки на ЕС (89 %). Вътрешното потребление се задоволява предимно от местно производство.

Вносът на медни отпадъци - енергоспестяващ и екологичен ресурс за производството на мед и медни продукти намалява с 13.2 %. Доставят се главно от страните в региона (82.4 %) - Румъния, Гърция, Турция и др.

През 2013 год. вносът на **чист оловен скрап** рязко нараства (повече от 6 пъти). Доставките са изцяло от страни в ЕС като около 60% идват от Румъния.

3.2.2. ИЗНОС НА ЦВЕТНИ МЕТАЛИ И НА ИЗДЕЛИЯ ОТ ТЯХ

Данни за износа на цветни метали, изделия от тях и скрап за периода 2009 – 2013 год., са представени в таблица 3.11.

Общият обем на износа през 2013 год. е 632 225 тона, на стойност 5 314 млн.лева. В сравнение с 2012 год. общото количество на изнесените основни метали и продукти от тях нараства с 11.1 %.

Анодната мед е насочена изцяло за страните от ЕС. През 2013 г. над 65 % от износа на **рафинирана мед и медни сплави** е реализиран в Китай и Турция, а около 23 % отиват в страните от ЕС. За разлика от 2012 год. най-голям вносител на **меден скрап** от България е Китай – с 59 % от общото количество, следван от Гърция с дял от 24 %.

Износът на **олово** през 2013 год. нараства (с 14.3 %). Оловото се изнася основно като блоков метал. За ЕС се насочват 58 % от доставките, а около 42 % - за трети страни (главно в Турция).

Цинк на блок се изнася в съотношение 75 % за страните от ЕС и 25% за други страни.

Износът на **цинков прокат** е насочен главно за страните от ЕС (96 %).

Таблица 3.11

Износ на цветни метали, изделия от тях и скрап, тона

Стоки	2009	2010	2011	2012	2013	Разлика 2013/2012	
						+/-	%
Мед, общо, в т.ч.	268 167	277 279	340 208	334 357	384 110	49 753	114.9
Анодна мед	73 379	29 575	79 609	70 347	121 281	50 934	172.4
Електролитна мед	152 873	184 658	200 000	202 912	199 741	-3 171	98.4
Скрап	10 718	18 225	12 982	12 318	10 760	-1 558	87.4
Пръти и профили	11 231	16 293	19 964	18 866	21 754	2 888	115.3
Телове	2 384	3 851	3 871	3 103	1 115	-1 988	35.9
Ламарини,ленти, фолио	17 496	24 627	23 704	26 761	29 433	2 672	110.0
Тръби	87	50	78	50	27	-23	53.5
Олово, общо, в т.ч.	78 285	79 170	68 596	64 543	73 834	9 291	114.4
Олово на блок	77 712	78 977	68 472	64 354	73 576	9 222	114.3
Прокат	526	-	50	129	113	-16	87.6
Скрап (чист)	47	193	74	60	145	85	241.2
Цинк, общо, в т.ч.	89 304	84 542	85 732	75 968	70468	-5 500	92.8
Цинк на блок	87 008	81 331	71 894	57 768	54 272	-3 496	93.9
Прокат	70	1 262	11 817	16 015	14 843	-1 172	92.7
Скрап	2 226	1 949	2 021	2 185	1 353	-832	61.9
Алуминий,общо, в т.ч.	73 706	98 314	96 762	94 327	103 813	9 486	110.1
Блок	3 254	6 799	7 555	5 866	6 465	599	110.2
Скрап	20 577	31 727	26 300	25 579	22 766	-2 813	89.0
Пръти и профили	14 191	19 266	19 989	21 459	24 982	3 523	116.4
Телове	518	910	247	10	423	413	4233.2
Ленти и листове	9 051	13 982	15 779	13 959	16 711	2 752	119.7
Фолио	19 172	18 844	18 005	19 377	23 733	4 356	122.5
Тръби	6 943	6 786	8 887	8 077	8 734	657	108.1
Общо	509 463	539 305	591 298	569 195	632 225	63 030	111.1
Стойност, млн. €	1373.1	2 034.7	2819.8	2 600.1	2 717.2	117	104.5
Стойност, млн. лева	2 685.6	3 979.5	5 515.0	5 086.9	5 314,4	227.5	104.5

Източник: Митническа статистика и НАП.

В стоковата група на **алуминия**, 71.8 % от износа представлява **алуминиев прокат**. През 2013 год. износът нараства с 18.6 %. Най-съществено е увеличението при алуминиевото фолио (с 22.5 %), като 92 % от доставките са за страните от ЕС.Произведените от вторични суровини **алуминий и алуминиеви сплави** заемат 6.2 % от общото количество изнесен алуминий.

От вторичните суровини най – голям дял в износа имат алуминиевите отпадъци, следвани от медния скрап, но в сравнение с 2012 год. износьт на тези видове отпадъци намалява съответно с 11 % и 12.6 %. Основни вносители на алуминиеви отпадъци от България са страните от Балканския регион (с 65 %). За Китай се насочва 60 % от медения скрап, а за страните от ЕС около 35 %.

От таблици 3.10 и 3.11 могат да се направят следните констатации:

- Съотношението на износа и вноса, в количествено изражение е в границите от 2.3 към 1, като се наблюдава ръст в обемите както на износа, така и на вноса на основни метали и прокат от тях.
- Износьт на цветни метали и изделия в стойност нараства с 227.5 млн.лева (4.5%). Това увеличение се дължи основно на по-големите количества изнесени продукти.
- Вносьт в стойностно изражение намалява с 42.7 млн.лева (с 2.8 %) в сравнение с предходната година.

От горните констатации е видно, че българската цветна металургия, както в количествено, така и в стойностно изражение, продължава да формира значително положително външотърговско салдо. Това я прави структуроопределящ сектор във външната търговия на страната, който подобрява със своето положително салдо в размер на 3.84 млрд.лева, нейния външотърговски баланс.

3.2.3. ВЪНШНОТЪРГОВСКИ ОБОРОТ НА ЦВЕТНИ МЕТАЛИ

Външотърговският оборот на цветни метали в количествено изражение е показан на таблица 3.12., а в стойност в таблица 3.13.

Таблица 3.12

Външотърговски оборот на цветни метали, тона

Показатели	2009	2010	2011	2012	2013		Разлика 2013/2012	
						%	+/-	%
Внос	162 801	202 368	232 055	238 214	271176	30.0	32 962	113.8
Износ	509 463	539 305	591 298	569 195	632 25	70.0	63 030	111.1
Общ оборот	672 264	741 673	823 353	807 409	903401	100	95 992	111.9
Салдо	346 662	336 937	359 243	330 981	361049		30 068	109.1

Източник: Митническа статистика и НАП.

Данните от таблица 3.12 показват, че през 2013 год. външотърговският оборот на цветни метали и изделия нараства, което се дължи главно на увеличението в износа на продукти от мед, алуминий и техните сплави

(прокат), които са с по-висока добавена стойност, както и на по-големия износ на олово на блок. Същевременно нараства и вносът на първични и вторични суровини (алуминий и оловни отпадъци), необходими за задоволяване потребностите за производство на алуминиев прокат и акумулаторни сплави.

Таблица 3.13

Външнотърговски оборот на цветни метали, млн.лева

Показатели	2009	2010	2011	2012	2013		Разлика 2013/2012	
						%	+/-	%
Внос	691.6	1100.9	1 472.6	1 516.4	1 473.7	21.7	-42.7	97.2
Износ	2 685.6	3 979.5	5 515.0	5 086.9	5 314.4	78.3	227.5	104.5
Общ оборот	3 377.2	5 080.4	6 987.6	6 603.3	6 788.1	100.0	184.8	102.8
Салдо	1 994.0	2 878.6	4 042.4	3 570.5	3 840.7		270.2	107.6

Източник: Митническа статистика и НАП.

Данните от табл.3.12 и табл.3.13 за 2013 год. сочат, че докато увеличението във външнотърговския оборот в количествено изражение е значително - 11.9 %, то общия оборот в стойност нараства само с 2.8 %. Това показва, че предприятията от цветната металургия в България, които поради ниското вътрешно потребление работят основно за износ, запазват и развиват своите пазарни позиции, но поради по-ниските цени на металите, в стойност отчитат по-нисък ръст..

3.2.4. РЕАЛИЗАЦИЯ НА ЦВЕТНИ МЕТАЛИ И ПРОКАТ

Данни за реализацията на българска продукция от цветни метали и прокат от тях за периода 2009 – 2013 г. са показани в таблица 3.14.

Данните от табл. 3.14 показват, че през 2013 год. структурата на продажбите на основните цветни метали и продукти от тях е в съотношение износ/местен пазар 86.9 % /13.1 %. (съответно 85.4/14.6 през 2012 год.). Съотношението се променя в полза на износа, т.к. продукцията реализирана на външните пазари нараства с 15.7 % , докато продажбите на местния пазар се запазват на нивото от предходната година.

През 2013 год. разпределението на продажбите на електролитна мед не се променя и 85.6 % се насочват за износ.

От същата таблица е видно, че общата реализация на олово и оловни сплави нараства с 9.7 %, главно поради увеличения износ на първично олово. За външните пазари се насочва 74.4 % от общата продукция, а за вътрешния пазар - 25.6 %, съответно тези цифри за 2012 год. са 70.3 % и 29.7 %. В сравнение с предходната година износът нараства с 16.2 %, а реализираните на вътрешния пазар количества намаляват с 5.4 %.

За вътрешния пазар, с цел задоволяване потребностите на акумулаторните заводи в страната, са насочени над 80 % от продажбите на рециклирано олово и оловни сплави, получени от излезли от употреба стари акумулаторни батерии и други оловни отпадъци.

Таблица 3.14

**Реализация на цветни метали и прокат
по направления, тона**

Стоки	Реализация	2009	2010	2011	2012	2013
Анодна мед	Местен пазар	-	-	-	-	-
	Износ	75873	42294	79751	67651	121 282
	Общо	75873	42294	79751	67651	121 282
Електролитна мед	Местен пазар	25000	36000	40000	33 500	32 889
	Износ	175000	168000	190 000	194 500	194 820
	Общо	200000	204000	230000	228000	227 709
Олово*	Местен пазар	3218	7025	21824	24 664	23 327
	Износ	77248	74738	65 967	58 297	67 717
	Общо	80466	81763	87791	82961	91 044
Цинк	Местен пазар	4278	6140	16453	16 106	19 081
	Износ	71420	62226	66 981	54 643	52 545
	Общо	75698	68366	83434	70749	71 626
Прокат от ТЦМ	Местен пазар	2532	2153	1932	1733	1 842
	Износ	28400	40455	54 312	60 150	64 887
	Общо	30932	42608	56244	61883	66 729
Алуминиев прокат	Местен пазар	7727	7603	8279	8538	8 071
	Износ	46499	56563	59 010	57 020	68 092
	Общо	54226	64166	67289	65558	76 163

Източник: Фирмени данни

- За периода 2009 - 2010 г. не са включени реализираните количества вторично олово и сплави.

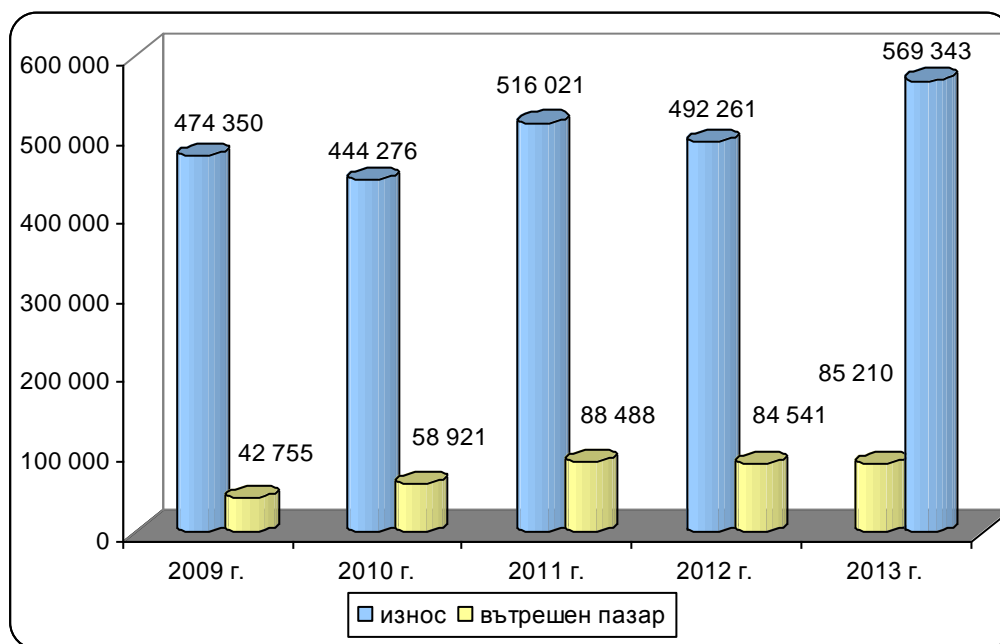
Данните показват, че общата реализация на цинк през 2013 год. се запазва на нивото от предходната година, но доставките за местния пазар нарастват с 18.5 % за сметка на намаления износ. Това променено съотношение се дължи на нарасналото потребление на цинк в страната, който е основна суровина за усвоеното ново производство на цинков прокат.

Продажбите на прокат от ТЦМ на вътрешния пазар заемат само 2.8 % от общата реализация. Произведената продукция се насочва основно за износ, който през 2013 год. бележи ръст от 7.9 %, от увеличени количества меден и месингов прокат.

Общото количество алуминиев прокат реализиран на вътрешния пазар от трите фирми – производителки заема 10.6 % , а износа достига 89.4 % от общата реализация. В количествено изражение вътрешната реализация намалява с 5.5 %, а обема на изнесената продукция нараства с 19.4 %. Поради въведени нови мощности се наблюдава се ръст в производството на алуминиев прокат, съответно в износа както на валцов, така и на пресов прокат.

Структурата на общите продажби на основни метали и прокат, според фирмени данни за последните пет години е представена на фиг.3.8.

Фигура 3.8

От фиг.3.8 е видно, че цветната металургия в България е сектор с ярко изразена експортна ориентация, тъй като износът многократно превишава продажбите, реализирани на вътрешния пазар. През 2013 год. износът заема 87 % от общата реализация, а за вътрешния пазар се насочват само 13 % от продажбите.

Сравнението на фирмените данни за износа и официалните митнически данни показва следното:

1. Износът на електролитна мед по данни от производителя е 194 820 т, докато митниците в тази позиция отчитат 199 741 т. Разликата е незначителна.
2. Износът на олово, вкл.оловни сплави от производителите е 67 717 т, а митническите данни отчитат 73 576 т необработено олово. Разликата е 5 859 т (8.6 %).
3. По фирмени данни са изнесени 52 545 т цинк, а по митнически данни износът на необработен цинк е 54 272 т. Разликата е незначителна.
4. Износът на прокат от ТЦМ по данни на производителя е 64 887 т и 67 285 т по данни на митниците. Разликата е незначителна.

5. За алуминиевия прокат тези цифри са съответно 68 092 т и 74 583 т или разлика от 6 491 т (9.5 %).

Посочените разлики са сравнително малки и не могат да повлияят на общата картина и направените изводи по отношение на отделните продукти.

3.2.5. РЕАЛНО ВЪТРЕШНО ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ЦВЕТНИ МЕТАЛИ И СПЛАВИ

Реалното вътрешно потребление се формира от реализираните продажби на металургична продукция – българско производство на вътрешния пазар и от внос. Данните за последните пет години са посочени в таблица 3.15 и на фигура 3.10.

Таблица 3.15

Вътрешно потребление на цветни метали и прокат, тона

Стоки	Произход	2009	2010	2011	2012	2013	
							%
Електролитна мед	Местно произв.	25 000	36 000	40 000	33 500	32 889	70.3
	Внос	7 799	8 202	12 398	6 815	13 921	29.7
	Потребление	32 799	44 202	52 398	40 315	48 810	100.0
Олово*	Местно произв.	3 218	7 025	21 824	24 664	23 327	49.8
	Внос	10 181	7 283	21 566	21 064	23 536	50.2
	Потребление	13 399	14 308	43 390	45 728	46 863	100.0
Цинк	Местно произв.	4 278	6 140	16 453	16 106	19 081	87.3
	Внос	2 480	1 761	2 900	6 876	2 765	12.7
	Потребление	6 758	7 901	19 353	22 982	21 846	100.0
Прокат от ТЦМ	Местно произв.	2 532	2 153	1 932	1 733	1 842	14.2
	Внос	10 756	12 985	13 042	13 548	11 109	85.8
	Потребление	13 288	15 138	14 974	15 281	12 951	100.0
Алуминиев прокат	Местно произв.	7 727	7 603	8 279	8 538	8 071	15.8
	Внос	39 522	39 914	40 923	35 358	43 141	84.2
	Потребление	47 249	47 517	49 202	43 896	51 212	100.0

Източник: Митническа статистика и НАП (за вноса) и фирмени данни (за реализацията в страната).

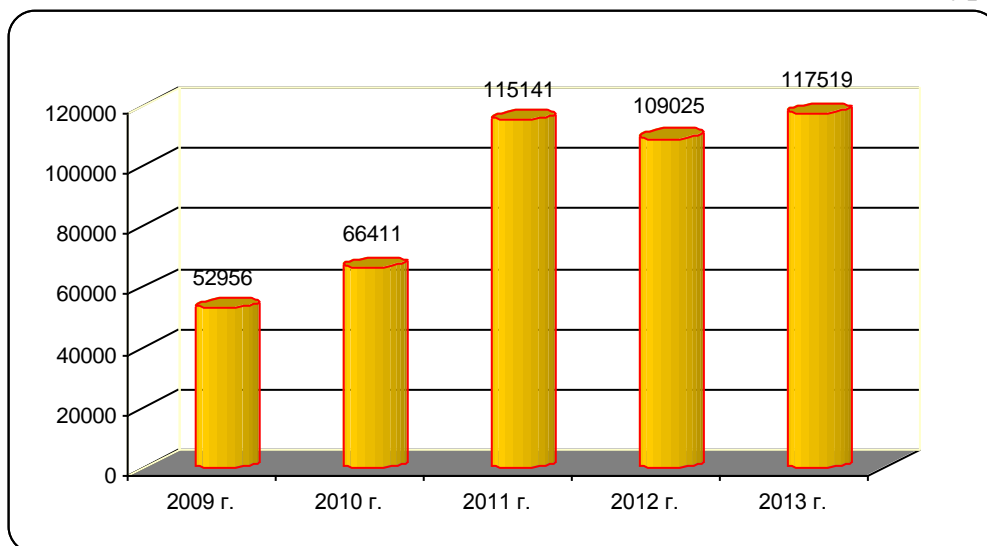
* В оловото, насочено към местния пазар за периода 2009 - 2010 г. не са включени реализираните количества вторично олово и сплави.

Вътрешно потребление на основни цветни метали /блок/ през 2013 год. нараства със 7.8 %. Това увеличение се дължи основно на ръста в потреблението на електролитната мед, незначително е при оловото и има спад

при цинка. Същото се покрива от по-голям внос на електролитна мед, почти два пъти, спрямо 2012 год. Дължи се на нарасналите потребности на електротехниката и за производство на меден прокат в страната.

Вътрешното потребление на електролитна мед, олово и цинк за 2013 год. се покрива 64.1 % от продукцията на българските производители, а вносът осигурява останалите 35.9 %.

Фигура 3.9

Реално вътрешно потребление на основните цветни метали, тона

В сравнение с 2012 год. се наблюдава увеличение на вноса с около 16 % и запазване нивото на доставките от местни производители.

Вътрешното потребление на прокат от цветни метали през 2013 год. е общо 64 163 т и в сравнение с предходната година нараства с 8.4 %.

Реалното потребление на прокат от ТЦМ бележи спад от 15.2 %. От внос се задоволяват 85.8 % от потребностите, но през 2013 год. внесените количества намаляват с 18 %. Делът на местното производство във вътрешното потребление е 14.2 % и обемът му нараства с 6.3 %.

При алуминиевия прокат се наблюдава увеличение на вътрешното потребление с 16.7 %. Доставките от месни производители се запазват на нивото от предходната година, но поради нарасналите потребности в страната вноса нараства с 22 %.

Видимото потребление на цветни метали и прокат от тях (ВП), в тона и на глава от населението (ВПГН) в килограми през 2013 год. е представено в таблица 3.16.

Сравнение с данните от 2012 год. видимото потребление на електролитна мед и цинк нараства, съответно с около 40 % при медта и 7 % при цинка. При оловото видимото потребление намалява с 5.2 %, респективно износьт расте.

**Видимо потребление на цветни метали и прокат
през 2013 год. , т, кг**

Стоки	П	В	И	ВП	ВПГН
Електролитна мед	229 604	13 921	199 741	43 784	6.01
Олово, вкл.сплави	90 742	23 536	73 576	40 702	5.59
Цинк, вкл.сплави	75 830	2 765	54 272	24 323	3.34
Прокат от ТЦМ	65 462	11 109	67 285	9 286	1.27
Алуминиев прокат	76 875	43 141	74 583	45 433	6.24

Източник: Митническа статистика (за вноса и износа) и фирмени данни (за производството).

ВП на прокат от цветни метали през 2013 год., спрямо предходната нараства общо със 7.9 %. При проката от ТЦМ намалява с 1 300 тона, а при алуминиевия има увеличение от 4 200 тона. Това увеличение е за сметка на по-големия внос на алуминиев прокат.

Балансът на производството, вносът и износът, които формират ВП сочи, че 82.7 % от произведените основни цветни метали се насочват за износ.

Данните за реализацията и потреблението на базовите цветни метали и прокат от тях показват, че капацитета на наличните мощности и обема на произведените цветни метали и продукти от тях значително надвишават потребностите на страната. Поради това българската цветна металургия в средносрочен и дългосрочен план ще остане експортно ориентиран сектор, структуроопределящ за стоковия износ на страната и с потенциал за развитие.

Металургичната индустрия в България промени своята характеристика и от приоритетно развитие на черната металургия, днес по голям относителен дял в общите показатели има цветната металургия.

ЧЛЕНОВЕ И РЪКОВОДСТВО НА БАМИ

РЕДОВНИ ЧЛЕНОВЕ

- „ТепроМетал ” ЕАД
 - „ Стомана Индъстри ” АД
 - „ София Мед ” АД
 - „ Етем България ” АД
- „Промет Стиил ” АД
- „Еврометал ” ООД
 - „ ВМВ Метал ” ООД
- „ЗГП ” ООД
- „ЕЛ БАТ ” АД
- „Хелиос Металург ” ООД
- „ПИХ Индъстри ” АД
- „ИПО ” ООД
- „Римпекс ” ООД
- „Полиметимпортекспорт ” ООД
- „Кометех ” ООД
- „Рудметал ” АД
- „Огняново К ” АД
- „Горубсо - Кърджали ” АД
- „Ресурс Мениджмънт ” ООД
- „Мулит ” ООД
- „Берг Монтана Фитинги ” ЕАД
- „Чугунолеене Първомай ” АД
- „Аурубис България ” АД
- „Алкомет ” АД
- „КЦМ 2000” АД
 - „КЦМ ” АД
 - „КЦМ Технолоджи ” ЕООД
 - „КЦМ Трейд ” АД
 - „КЦМ Индустириален сервиз ”
 - „Металургремонт 21 ” АД
- „Металснаб България” АД
- „Екометал Инженеринг ” ЕООД
- „Монбат Рисайклинг ” ЕАД
- „Шамот Ел Пе 2007 ” ООД
- „РМО-Металургремонт ” АД
- „Рефран ” ООД
- „Стам Трейдинг ” АД
- „ДЦМ 1 ” ООД
- „Армекс Трейд ” ЕООД
- „Комотек-Ко ” ООД
- „Ил Мет ” ЕООД
- „Рефракем ” ЕООД
- „Ковинтрейд България ” ЕООД

АСОЦИИРАНИ ЧЛЕНОВЕ

Химико-технологичен и металургичен университет, София
Технически университет, София
Русенски технически университет „Ангел Кънчев”, Русе

ЧЛЕНОВЕ НА УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ, ЮРИДИЧЕСКИ ЛИЦА:

„Аурубис България” АД	„Монбат Рисайклинг” ЕАД
„Еврометал” ООД	„ПИХ Индъстри” АД
„Тепро Метал” ЕАД	„КЦМ 2000” АД
„Металснаб България” АД	„Алкомет” АД
„Огняново - К” АД	„Промет Стиил” АД
„РМО – Металургремонт” АД	„Шамот ЕЛ ПЕ 2007” АД
„Хелиос Металург” ООД	„Екометал Инженеринг” ООД
„Полиметимпортекспорт” ООД	

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС– АНТОН ПЕТРОВ

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР - Политими Паунова

АДРЕС НА УПРАВЛЕНИЕ:

1309 София
бул. Александар Стамболийски N 205
офиси Б111, Б116, Б118 и Б119

Тел./Факс: 02/ 920 37 39
02/ 920 40 47

Е-mail: bcm@mb.bia-bg.com

Уеб сайт: www.bcm-bg.com